Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 232 (6350). 1 декабрь, 1978 йил ▲ ЖУМА ● Баҳоси 2 тийин.

ҚАҲРАМОНОНА МЕҲНАТ САМАРАСИ

Колхозимиз аъзолари КПСС XXV съезди, Ўзбекистон Компартияси XIX съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми қарорларини бажара бориб, бу йилги ноқулай об-ҳаво шароитига қарамай, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар ва теримни уюшқоқлик билан ўтказиб, халқ хўжалик планини муваффақиятли бажардилар.

Колхоз бўйича 1600 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 32,3 центнер ўрнига 33 центнердан ҳосил йиғиштириб олдик. Давлат қабул пунктларига 5170 тонна ўрнига 5203 тонна пахта етказиб берилди.

Планнинг бажарилишига Ленин комсомоли мукофоти лауреати И. Икромов, шунингдек Т. Азимжонов, К. Ҳакимов, И. Абдуллаев, И. Абдазов, Э. Тойбеков ўртоқлар бошлиқ бригадалар муносиб ҳисса қўшдилар. Бу бригадаларда ҳар гектаридан 35—40 центнердан ҳосил олинди. Р. Жалолов, Т. Сайдалиев ўртоқлар бошлиқ участкаларнинг пахтакорлари ҳам оқ олтиндан катта хирмон уйдилар.

Колхозимиз аъзолари давлатга 2300 тонна уруғлик пахта топширдилар ва бу соҳадаги план 106 процент қилиб бажарилди. Уруғлик пахтани териб олишда Н. Носирова, М. Аҳмедова, М. Турғунова сингари чеварларимиз бошқаларга намуна бўлдилар.

Бу йил машиналар билан 1500 тонна пахта териб олинди. Бунда илғор механик-ҳайдовчилардан Ғанижон Қўчқоров, Нурмат Толипов, Асхўжа Рихсиев каби ўртоқларнинг ҳиссаси, айниқса, катта бўлди.

Биз етиштирилган ҳосилнинг сўнгги граммларигача йиғиб-териб давлатга топширамиз. Шу билан бирга келгуси йил ҳосилига мустаҳкам замин тайёрланаяпти. Баҳоркор 600 гектар ерга кузги дон экиб қўйилди. 600 гектар ер минерал ва маҳаллий ўғитлар билан ўғитланди. Ҳосилдан бўшаган 100 гектардан ортиқ майдон сифатли шудгорланди. Чорва қишловини намунали ўтказиш учун барча чоралар кўрилмоқда. Колхозимиз аъзолари ўнинчи беш йиллик планларини тўла ва ошириб бажариш учун зарур тадбирларни амалга оширадилар.

М. ИСМАТОВ,
Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси.

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЎНИНЧИ СЕССИЯСИ

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ШАХДАМ ОДИМЛАРИ

СССР Олий Советининг Москвада давом этаётган сессиясида сўзга чиққан депутатларнинг нутқлари совет халқининг беш йиллик учинчи йилида эришган муваффақиятлари учун фахрланиш ва бу муваффақиятларни янги зафарлар билан кўпайтиришга қатъий қарор бериш туйғуларини ифода этади. Палаталарнинг алоҳида алоҳида ўтказилган мажлисларида СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги давлат плани ва СССРнинг 1979 йилги давлат бюджети лойиҳаларини кўриб чиқиш давом эттирилди.

Халқ сайлаган вакиллар КПСС Марказий Комитетининг сессия арафасида бўлиб ўтган Пленум қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоида ва хулосаларни барча совет кишилари номидан қизғин маъқуллаб қўллаб-қувватламоқдалар. Депутатлар эришилган муваффақиятларни синчковлик билан ҳар томонлама анализ қилиб, беш йилликнинг тўртинчи йилида мамлакат олдида турган вазифаларни, бу вазифаларни ҳал этиш йўлларини зўр иштиёқ билан муҳокама этмоқдалар. Сессия минбарига чиққан кишилар иқтисодий ўсишнинг резервларидан тўлароқ фойдаланиш, самарадорлик ва иш сифатини янада оширишга қаратилган конкрет таклифларни баён қилмоқдалар.

СССР Олий Советининг депутатлари ўнинчи беш йиллик топшириқларини амалга оширишда муҳим бўғин бўлмиш 1979 йил плани тўла ва ошириб бажарилади, деб қатъий ишонч билдирмоқдалар. КПСС XXV съезди илгари сурган социал-иқтисодий программа изчил амалга оширилмоқда. Партия билан халқнинг бирлиги янги муваффақиятларнинг гаровидир. Бу бирлик совет жамиятининг бебаҳо сиёсий бойлигидир.

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

Миллатлар Советининг биринчи мажлисида депутатлар ва меҳмонлар **А. Н. Косыгин, А. Я. Пельше, Д. Ф. Устинов, В. В. Кузнецов, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарёв, Ш. Р. Рашидов, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, К. В. Русаков** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Раислик қилувчи — Миллатлар Советининг Раиси **В. П. Рубен** Миллатлар Совети план-бюджет комиссиясининг раиси **Н. И. Масленниковга** сўз берди. Н. И. Масленников СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги давлат плани, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги давлат плани қандай бажарилаётганлиги, СССРнинг 1979 йилги давлат бюджети ҳамда СССРнинг 1977 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисида план-бюджет ва тармоқ комиссияларининг қўшимча докладини қилди.

Сессия арафасида, деди нотиқ, КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлди. Пленум мамлакатнинг 1979 йилги плани ва бюджети лойиҳаларини асосан маъқуллади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган мазмунли ва ҳар томонлама асосланган нутқида КПСС XXV съезди қарорлари қандай амалга оширилаётганлиги чуқур анализ қилиб берилди, мамлакатни бундан буёнги социал иқтисодий ривожлантириш, халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш проблемалари қўйилди.

Миллатлар Советининг доимий комиссиялари Иттифоқ Советининг комиссиялари билан бирга иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, СССРнинг министрликлари ва идоралари иштирокида 1979 йилги планни кўриб чиқиб, жами 138,4 миллион сўмлик халқ истеъмол моллари айрим турларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва реализация қилиш имкониятини қидириб топдилар ва ана шу тузатишни назарда тутган ҳолда планни тасдиқлаш тўғрисида таклиф киритадилар. Комиссиялар 1979 йилги планга киритиладиган тузатишни назарда тутиб, бюджет даромадларини 138 миллион сўм кўпайтиришни таклиф қиладилар.

Комиссиялар иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг 1979 йилга қўшимча маблағ ажратиш тўғрисидаги илтимосларини кўриб чиқдилар ва район марказлари, районга бўйсинувчи шаҳарлар ва ишчи посёлкаларини ободонлаштиришга, маориф, маданият, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот муассасалари, қишлоқ ва посёлка советларига асбоб-ускуна, жиҳоз харид этиш ва биноларни капитал ремонт қилишга сарфланадиган ҳаражатни кўпайтириш мумкин деб ҳисоблайдилар.

Комиссиялар кўрсатиб ўтилган тузатишларни назарда тутиб СССРнинг 1979 йилги давлат бюджетини даромадлар бўйича 269.214.296 минг сўм миқдорида, ҳаражатлар бўйича 268.933.808 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 280.488 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқлашни таклиф қиладилар.

Нотиқ СССРнинг 1977 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни даромадлар бўйича 247.819.325 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 242.790.210 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 5.029.115 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқлаш тўғрисида таклиф киритади.

Комиссиялар 1978 йилги планнинг қандай бажарилаётганлигини анализ қилиб, мавжуд ички хўжалик резервлардан тўлароқ фойдаланилганида мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришда бундан яхшироқ муваффақиятларга эришиш мумкин бўлишини таъкидладилар.

Депутат таъкидлаб айтдики, комиссияларнинг тавсиялари халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида жамоат ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, фан ва техника ютуқларини жорий этиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, иш сифатини яхшилашга қаратилган. Технологик, план ва молиявий интизом даражасини ошириш, давлат стандартларининг талабларига риоя қилиш зарур.

Социалистик Ватанимизнинг меҳнаткашлари, деди пировардида Н. И. Масленников, — 1979 йилги халқ хўжалик планини тўла ва ошириб бажариб, иқтисодий тараққиёт интенсив омилларидан янада тўлароқ фойдаланиб, КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар.

Украина Компартияси Киев шаҳар комитетининг биринчи секретари депутат **А. П. Ботвин** мунозарани бошлаб берди. Шу беш йиллик бошланганидан бери ўтган давр ичида мамлакат эришган катта-катта муваффақиятлар иқтисодий ва сиёсий масалаларни ҳал этишда партия тўғри йўл тутаётганлигининг яққол далилидир, деди у. Ҳар бир республика коммунизм моддий — техника базасини яратишга ўз ҳиссасини қўшди. Нотиқ Украина меҳнаткашлари эришган муваффақиятларга, мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришга улар қўшган ҳиссаларга тўхталди, қаҳрамон шаҳар Киевда эришилган зафарлар ҳақида гапирди.

Мамлакатнинг 1979 йилги плани ва бюджетини рўёбга чиқариш ўнинчи беш йиллик топшириқларини амалга оширишда яна бир муҳим бўғин бўлиб қолади, деди пировардида депутат.

1979 йилги давлат планини амалга оширишда, деди СССР энергетика ва электрлаштириш министри, депутат **П. С. Непорожний**, электрлаштириш катта роль ўйнамоқда. Органик ёқилғи турлари сарфини анча қисқартириш вазифаси қўйилган. Аммо, деди депутат, атом электр станциялари учун машина-ускуна етказиб бериш муддатларига ҳамон риоя этилмаяпти.

Министр атроф муҳитни муҳофаза қилиш масалаларига тўхталиб, энергетиклар олимлар билан биргаликда иссиқлик станциялари теварагидаги ҳаво ҳавзасини тозалаш тўғрисида қайғирмоқдалар, деди. Нотиқ уй-рўзғор жараёнларини электрлаштириш тўғрисида ҳам гапирдики, бу иш уйда норационал меҳнат сарфини қарийб икки баравар қисқартиришга имкон беради.

Бутун мамлакатда бўлгани сингари Россия Федерациясида ҳам ўнинчи беш йилликнинг дастлабки уч йили мобайнида экономикани ривожлантиришда, халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини юксалтиришда катта-катта муваффақиятларга эришилди, деди РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, депутат **А. М. Калашников.**

Сибирдаги территориал ишлаб чиқариш комплексларида иш кўламлари кенг, БАМ қурилиши давом этмоқда. Россия ноқоратупроқ зонасини ўзгартиришдан иборат катта кўламдаги программа илк натижалар бера бошлади. Бу йилги қийин об-ҳаво шароитларига қарамай республикада бутун тарихда энг кўп ғалла ҳосили йиғиштириб олинди.

Сўнгра депутат капитал қурилиш масалаларига тўхталиб, бу ишда ҳали жуда катта камчиликлар борлигини айтди. У малакали бинокор кадрлар тайёрлашни яхшилаш зарурлиги тўғрисидаги масалани ҳам қўйди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг янги «Қўриқ» китоби Қозоғистонда зўр хурсандчилик ва ғоятда қизиқиш билан кутиб олинди, деди Кустанай областидаги «Харьковский» совхозининг тракторчиси депутат **К. Б. Доненбаева.** Қўриқ ерларни ўзлаштиришда қатнашган, бугунги кунда тўнғич чўлқуварлардан меҳнат эстафетасини қабул қилиб олаётганларга бу китоб айниқса яқин.

Механизатор кадрларни планли равишда тайёрлаш ва қайта тайёрлаш қишлоқ хўжалигидаги топшириқлар муваффақиятли бажарилишига ёрдам бермоқда, деди у. Районда тракторчи, комбайнчи, автомобиль ҳайдовчи касбларини эгаллаган хотин-қизлар кўпаймоқда.

Тўрт боланинг онаси — К. Б. Доненбаеванинг ўзи ленинградлик тракторсозлар унинг номини ёзиб, ҳадя этган К-701 маркали тракторда ишламоқда.

Озарбайжон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **А. И. Иброҳимов** бундай деди: ўнинчи беш йилликнинг уч йили мобайнида халқ хўжалигини ривожлантириш якунлари партия мамлакатни ленинча тўғри йўлдан комил ишонч билан олиб бораётганлигини яққол исбот этади.

Бу йил, деди у, республикамиз учун жуда шодиёна йилдир. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг сентябрь ойида Озарбайжонда бўлиши, унинг Боку шаҳрига Ватаннинг олий мукофоти — Ленин орденини топшириши, партия-хўжалик активи билан, меҳнаткашлар билан учрашувлари партия билан халқнинг монолит бирлигини очиқ-равшан намойиш қилди, доно миллий сиёсатнинг тантанасини яна жуда равшан ифода этди.

Депутат Озарбайжон меҳнаткашлари социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар, 1979 йил вазифаларининг ва бутун ўнинчи беш йиллик планининг бажарилишини таъминлайдилар, деб ваъда берди.

Тбилисидаги Димитров номли авиация заводининг йиғувчи слесари депутат **В. А. Асатиани** минбарга чиқади. Совет Грузиясининг меҳнаткашлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қудратли Ингури электростанциясини барпо этаётган кишиларга йўллаган ва оталарча ғамхўрлик, самимият руҳи билан суғорилган табрикномаси таассуроти билан яшамоқдалар.

Неча юзлаб меҳнат коллективлари беш йиллик уч йили топшириқларини СССР янги Конституцияси қабул этилганлигининг биринчи йиллиги кунигача бажарилганлиги тўғрисида рапорт бердилар. Ишлаб чиқаришнинг ички резервларидан энг кўп фойдаланиш, давлат, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш моддий ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида самарадорлик ва иш сифатини ошириш учун ўтказилаётган социалистик мусобақани кенг авж олдириш натижасида бу муваффақиятларга эришилди.

Молдавия ССР Суворов райони колхозлар кенгаши қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш бирлашмасининг бригадири депутат **С. М. Лунгу** қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: республика қишлоқ хўжалигида қудратли моддий-техника базаси вужудга келтирилди. Бу база ана шу соҳани ихтисослаштириш ва концентрациялаш ҳамда ишлаб чиқаришни индустриал технологияга кўчиришни таъминлаш имконини беради.

Механизаторлардан иборат коллективимиз, деди у, Молдавиянинг қурғоқ зонаси шароитларида суғорилмайдиган ерларда гектаридан 55 центнердан дон ҳосили олди.

Депутат Молдавия меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1978 йил ноябрь Пленумининг қарорларини ва беш йиллик тўртинчи йили планини муваффақиятли бажариш учун барча куч, билим ва тажрибасини сарф қиладилар, деб таъкидлади.

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

Кечқурун Иттифоқ Советининг биринчи мажлиси бўлди. Депутатлар ва меҳмонлар **Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, М. А. Суслов, К. У. Черненко, В. В. Щербицкий, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, Я. П. Рябов, М. С. Горбачев** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисда Иттифоқ Советининг Раиси **А. П. Шитиков** раислик қилди.

Мажлис аҳли сессиялар ўртасидаги даврда вафот этган депутат Ф. Д. Кулаков ва депутат С. В. Поповнинг хотирасини ҳурматлаб эсга олдилар.

Палата план-бюджет комиссияси раиси **Г. И. Вашченкога** сўз берилади. У СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги давлат плани лойиҳаси ҳақида ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1978 йилги давлат планининг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида, СССРнинг 1979 йилги давлат бюджети лойиҳаси ва СССРнинг 1977 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисида план-бюджет комиссияси ва тармоқ комиссиялари номидан қўшимча доклад қилди.

Сессия арафасида, деди нотиқ, КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида ва Пленумнинг қарорида ўтган уч йил мобайнида СССР халқ хўжалигини ривожлантириш якунлари ҳар томонлама чуқур анализ қилинди, 1979 йил планини тўла ва ошириб бажариш, КПСС XXV съездининг қарорларини ва ўнинчи беш йиллик топшириқларини амалга ошириш йўллари кўрсатиб берилди.

Нотиқ 1979 йилги план ва бюджет лойиҳалари экономикани ва халқнинг турмуш даражасини узлуксиз ўстиришни кўзда тутади, деди.

СССР Олий Совети Президиумининг топшириғига мувофиқ, комиссиялар 1978 йилги планнинг қандай бажарилаётганлигини, мамлакатнинг 1979 йилги план ва бюджет лойиҳаларини, 1977 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни батафсил кўриб чиқдилар ва план ҳамда бюджетнинг топшириқлари экономикани ривожлантириш юзасидан КПССнинг XXV съезди ва партия билан ҳукуматнинг шундан кейинги қарорларида белгиланган асосий йўналишлари ва вазифаларига мос бўлиб тушади, деб СССР Олий Советига маълум қиладилар.

Комиссиялар план ва бюджет лойиҳасини кўриб чиқиш вақтида диққат-эътиборни ишлаб чиқаришни янада ўстириш ва унинг самарадорлигини ошириш резервларини қидириб топишга, 1979 йил топшириқларини ва умуман беш йилликни муваффақиятли бажаришга ёрдам берадиган таклифлар ҳамда тавсияларни ишлаб чиқишга қаратдилар.

Комиссиялар КПСС Марказий Комитети 1978 йил ноябрь Пленуми ўртага қўйган вазифаларни амалга ошириш учун катта аҳамиятга молик бўлган бир қанча масалаларга алоҳида эътибор бердилар.

Доимий комиссиялар қўшимча резервларни қидириб топдилар ва СССРнинг 1979 йилги давлат плани ҳамда давлат бюджети лойиҳаларига ўзгартиришлар киритиш зарур, деб ҳисоблайдилар. Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш ва реализация қилиш планини, шунингдек давлат бюджетининг даромадларини 138 миллион сўм миқдорида кўпайтириш таклиф этилади. Иттифоқдош республикаларнинг бюджетларидан қилинадиган харажатларни 138 миллион сўм кўпайтириш тўғрисида таклиф киритилади.

Депутат комиссиялар номидан иқтисодий ва социал ривожланишнинг СССР ҳукумати томонидан тақдим этилган 1979 йилги давлат планини киритилган тузатишларни ҳисобга олиб маъқуллашни таклиф этди.

1979 йилги давлат бюджетини комиссиялар томонидан киритилган тузатишларни ҳисобга олиб, даромадлар бўйича 269.214.296 минг сўм, харажатлар бўйича 268.933.808 минг сўм миқдорида тасдиқлаш ҳам таклиф этилади.

Комиссиялар 1977 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни кўриб чиқиб, бу ҳисоботни қуйидаги суммаларда — даромадлар бўйича 247.819.325 минг сўм, харажатлар бўйича 242.790.210 минг сўм миқдорида тасдиқлашни таклиф этадилар.

Г. И. Вашченко сўзининг охирида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: беш йилликнинг уч йили мобайнида КПСС XXV съездининг қарорларини амалга ошириш соҳасида эришилган муваффақиятлар, совет кишилари сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратининг юксалиб бораётганлиги сессияда тасдиқланган топшириқлар муваффақиятли суратда тўла ва ошириб бажарилишига қатъий ишонч бахш этади.

Шундан кейин РСФСР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **Н. Ф. Васильев** сўзга чиқди. РСФСР меҳнаткашлари, деб таъкидлади у, барча қардош республикаларнинг меҳнаткашлари билан биргаликда мамлакатимизнинг экономикасини юксалтиришдан иборат умумхалқ ишига ҳисса қўшмоқдалар. **Республика** саноати маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларидан кўпчилигини ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми жиҳатидан ўн бир ойлик планни муддатидан илгари бажарди.

Нотиқ ноқоратупроқ зона ўз қиёфасини қандай ўзгартираётгани тўғрисида гапирди.

Украина ССР қардош совет халқлари билан дўстона оилада беш йилликнинг юксак марралари сари комил ишонч билан олға бормоқда. Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари депутат **А. А. Титаренко** республика меҳнаткашларининг зафарлари тўғрисида гапирди.

СССР 50 йиллиги номли Чайковский шойи-газлама комбинатининг тўқувчиси (Пермь области) депутат **И. А. Зуйкина** ривожланган социалистик жамиятнинг ғалабалари ҳақида, совет кишиларининг тинч эркин меҳнати тўғрисида зўр ифтихор билан гапирди.

КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари депутат **В. Н. Макеев** пойтахт меҳнаткашларининг беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун ўтказаётган мусобақаси тўғрисида сўзлаб берди.

СССР Қора металлургия министри депутат **И. П. Казанец** бундай деди: совет металлурглари КПСС XXV съездининг қарорларини бажариш соҳасида анча катта муваффақиятларга эришдилар. Металл маҳсулоти ишлаб чиқариш кўпайди, прокат сорти структураси яхшиланди.

Нотиқ халқ хўжалигининг металл маҳсулоти айрим турларига бўлган эҳтиёжларини тўла қондиришни ҳали таъминламаётган бу соҳани ривожлантириш борасидаги камчиликларга тўхталиб, капитал қурилишни яхшилаш, бир қанча муҳим объектларда қувватларни ўз вақтида ишга тушириш зарур эканлигини айтди.

* * *

30 ноябрда сессия Иттифоқ Советининг эрталабки мажлиси билан ўз ишини бошлади.

Депутатлар ва меҳмонлар **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, М. А. Суслов, К. У. Черненко, В. В. Щербицкий, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, Я. П. Рябов, М. С. Горбачев** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисда Иттифоқ Советининг Раиси **А. П. Шитиков** раислик қилди.

Қозоғистон Компартияси Шимолий Қозоғистон область комитетининг биринчи секретари депутат **В. П. Демиденко** бундай деди: совет Қозоғистони халқларининг кўп миллатли оиласи коммунистик қурилиш ишига конкрет ҳисса қўшмоқда. Республикада халқ хўжалиги ва унинг тармоқлари структурасида прогрессив ўзгаришлар содир бўлмоқда. Меҳнаткашларнинг уй-жой ва маданий-маиший эҳтиёжлари тобора тўлароқ қондирилмоқда.

Депутат республиканинг муваффақиятлари тўғрисида батафсил гапириб, унинг меҳнаткашлари олдида турган вазифаларга тўхталиб ўтди. Бу вазифаларни ҳал этишнинг кўп йўллари, партиявий-ташкилий иш проблемалари, деди у, Л. И. Брежневнинг ажойиб «Қўриқ» китобида белгилаб берилган. Бу талантли асарнинг чоп этилиши буюк эпопеянинг 25 йиллик юбилейи — муносабати билан чўлқуварларга энг катта туҳфадир.

Белоруссия ССР Министрлар Советининг раиси депутат **Т. Я. Киселев** Республика меҳнаткашларининг коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этиш соҳасида эришган катта муваффақиятлари тўғрисида гапирди. СССРнинг 1979 йилги план ва бюджет лойиҳалари барча Иттифоқдош республикаларнинг экономикаси, фан ва маданиятни янада ривожлантиришни кўзда тутади.

Умуман беш йиллик планни бажариш учун қандай ишларни бажариш кераклиги ҳозирнинг ўзидаёқ яққол кўриниб турибди. Қолган икки йил мобайнида ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини янада тез суръатлар билан юксалтиришни таъминлаш зарур. Биз умуман беш йилликни муваффақиятли туғаллашни таъминлаш мақсадида 1979 йил план топшириқларини ошириб бажариш учун барча имкониятларни қунт билан қидириб топишга ҳаракат қиламиз.

(Давоми иккинчи бетда)

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитети пахта йиғим-теримида иштирок этаётган шаҳар корхоналари, ташкилотлари ва область ўқув юртлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг 21—25 ноябрь оралиғидаги якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Ангрен шаҳрига** (шаҳар партия комитетининг секретари М. Орифжонов, шаҳар ижроия комитетининг раиси Н. И. Юрин, шаҳар комсомол комитетининг секретари С. Аброров ўртоқлар) берилди. Шаҳар коллективлари кишиларни йиғим-теримга сафарбар этишда ва ҳар бир теримчининг кундалик иш унумининг юқори бўлишида яхши кўрсаткичларга эришдилар.

Байроқ Бўстонлиқ районидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Тошкент область Давлат Педагогика институти коллективига** (ректори С. А. Аскарова, партия ташкилотининг секретари А. И. Йўлдошев, маҳаллий комитет раиси А. Ҳ. Улуғхўжаев, комсомол ташкилотининг секретари Д. Абдуллаева ўртоқлар) берилди. Институт коллективи студентларни йиғим-теримга сафарбар этишда, ҳар бир теримчининг кундалик иш унумининг юқори бўлишида яхши кўрсаткичларга эришди.

Байроқ Бекобод хотин-қизлар педагогика билим юртидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Янгийўл районидаги Муқимий номли 17-мактаб коллективига** (директори М. Эргашев, партия ташкилотининг секретари М. Ёқубов, маҳаллий комитет раиси Ҳ. Бозоров, комсомол ташкилотининг секретари А. Махаматов ўртоқлар) берилди. Мактаб коллективи ўқувчиларни йиғим-теримга сафарбар этишда, ҳар бир теримчининг кундалик иш унумининг юқори бўлишида яхши кўрсаткичларга эришди.

Байроқ Оҳангарон районидаги 27-мактабдан олиб берилади.

Йиғим-теримда алоҳида ўрнак кўрсатган ишчилар, хизматчилар ва ўқувчиларни мукофотлаш учун Ангрен шаҳар ижроия комитетига, Тошкент область Давлат педагогика институтига ва Янгийўл районидаги 17-мактабга 500 сўмдан пул ажратилди.

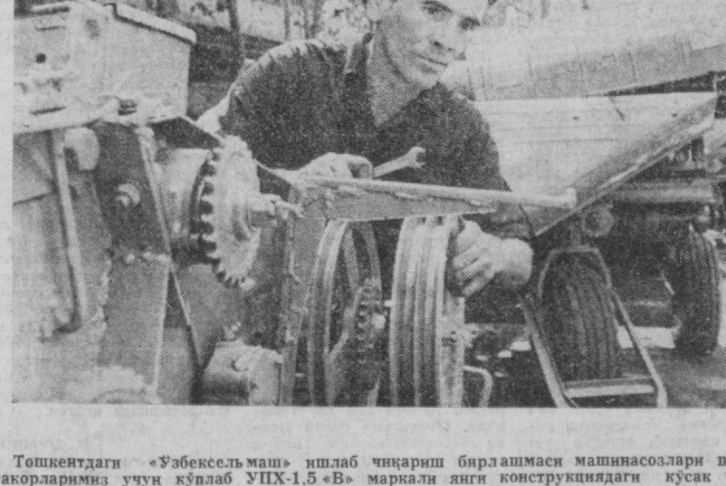

Тошкентдаги «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси машинасозлари пахтакорларимиз учун кўплаб УПХ-1,5 «В» маркали янги конструкциядаги кўсак чувиш машиналарини ишлаб чиқармоқда. Суратда: 5-йиғув цехи илғор слесари Алексей Пелих янги машинанинг йиғиш жараёнида.

М. Нуриддинов фотоси.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 30 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида: биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан, мавсум бошидан буён машинада терилгани):

БЎКА	0,44	108,74	107,30
ҒАЛАБА	0,09	106,49	106,76
ЧИНОЗ	0,40	106,41	107,64
БЕКОБОД	0,41	103,66	94,16
ЯНГИЙЎЛ	0,31	103,62	116,98
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,19	102,68	104,50
КОММУНИСТИК	0,08	101,23	101,80
Пискент	1,01	94,03	73,72
Оққўрғон	0,68	85,32	85,63
Область бўйича:	0,41	100,96	98,48

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЎНИНЧИ СЕССИЯСИ

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ШАХДАМ ОДИМЛАРИ

(Боши 1-бетда).

Давлат плани, деди Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **А. М. Қиличев**, қонундир ва Туркманистонда 1979 йилга белгиланган топшириқларни тўла ва ошириб бажариш учун лозим бўлган ишларнинг ҳаммаси қилинмоқда. Корхоналар ва қурилишларнинг коллективлари саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун қўшимча резервларни қидириб топмоқдалар, келгуси йилда мўл ҳосил етиштириш, чорва-мол қишловини муваффақиятли ўтказиш соҳасидаги ишлар кучайтириб юборилди.

ВЦСПС секретари депутат **А. В. Викторов** айтдики, 1979 йилги план ва бюджет лойиҳалари совет жамиятини бундан буён ҳам ҳар томонлама ривожлантиришни, халқнинг моддий фаровонлиги оширилишини таъминлайди. У ҳозирги вақтда янада кўпроқ амалий аҳамият касб этиб, кенг қулоч ёйган социалистик мусобақани янада ривожлантириш масалаларига катта эътибор берди.

Касаба союзларининг вакили беш йиллик планнинг меҳнаткашлар моддий турмуш даражасини оширишни кўзловчи бўлимлари муваффақиятли бажарилганлигидан мамнунлигини айтди. Шу билан бирга у бир қанча министрликларни танқид қилиб ўтдики, бу министрликлар уй-жой ва мактабгача болалар муассасаларини қуриш, ишлаб чиқаришда умумий овқатланиш корхоналари тармоқларини ривожлантириш имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланмаяптилар.

Ўзбекистон Компартияси Қашқадарё область комитетининг биринчи секретари, депутат **Р. Ғ. Ғойибов** айтдики, КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленумидан кейин областда пахта етиштириш қарийб уч баравар кўпайди. Областда ерларни мелиорациялаш катта программаси амалга оширилмоқда. Кейинги йилларда машина-трактор парки тамомила янгиланди. Қарши чўлидаги янги ерларда ўнлаб совхозлар тузилди. Депутат Қарши канали иккинчи арғиғини қуриш тезлаштирилмоғи зарурлигини таъкидлади.

Латвия ССРдаги «Накотне» колхозининг раиси депутат **А. Э Чексте** хўжалик эришган муваффақиятлар тўғрисида гапирди.

Волгоград область партия комитетининг биринчи секретари депутат **Л. С. Куличенко** турдош корхоналар ҳамдўстлиги ғоятда самарадор бўлаётганлиги тўғрисида гапирди. Волга шина заводи ва Волга труба заводи билан хом ашё етказиб берувчи корхоналар ўртасидаги алоқаларни шундай ҳамдўстликка мисол қилиб келтирди. Бундай ҳамкорлик тажрибаларини умумлаштириш, уни ҳамманинг мулкига айлантириш зарурати етилди.

Олтой тракторсозлик бирлашмасининг бош директори депутат **М. И. Воронин** корхонада ўрмон саноати учун тракторлар ишлаб чиқарувчи лойиҳа қувватлари барвақт ўзлаштирилганлигини, тракторнинг янги моделини ишлаб чиқаришга ўтилганлигини маълум қилди. У фан-техника тараққиёти, ишлаб чиқаришни бошқариш иқтисодий методларини такомиллаштириш, инженер кадрлар ва ишчи кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш масалаларига алоҳида эътибор берди.

Сессияда шу йилги план бажарилишининг боришини кўриб чиқиш Олий Совет практикасида илк бор жорий этилиши кишини мамнун қилади, деди КПСС Иваново область комитетининг биринчи секретари депутат **В. Г. Клюев**. Бу нарса Конституциямизнинг ижро этувчи ва фармойиш берувчи органларнинг Советлар билан халқ олдида мунтазам равишда ҳисобот бериб туриши кераклиги тўғрисидаги талаби сўзсиз бажарилаётганлигини билдиради.

КПСС Саратов область Новоузенск район комитетининг биринчи секретари депутат **В. А. Усин** район партия ташкилотининг коммунистлари, районнинг ҳамма меҳнаткашлари олдида турган энг муҳим вазифаларга тўхталди. Колхоз ва совхозларнинг энергия билан таъминланиши йил сайин ошмоқда. Районда ишлайдиган ҳар бир кишига 45 от кучидан кўпроқ энергетика қувватлари тўғри келади.

Иттифоқ Совети кун тартибининг иккинчи ва учинчи масалалари юзасидан музокараларни тамомлади.

СССР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосари, СССР Госплани Раиси депутат **Н. К. Байбаков** СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш 1979 йилги давлат плани ҳақидаги ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги давлат плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масаласи юзасидан якунловчи нутқ сўзлади.

Иттифоқ Совети, деди у, 1979 йилги план лойиҳасини атрофлича муҳокама қилди.

План — бюджет комиссияси ва бошқа доимий комиссияларнинг қўшимча докладида, депутатларнинг нутқларида шу нарса таъкидлаб ўтилдики, 1979 йилги план КПСС XXV съезди белгилаб берган топшириқларни бажаришда қўйилган янги катта қадам бўлади, бу эса мамлакатнинг ишлаб чиқариш потенциалини янада ўстиришни ва халқ фаровонлигини оширишни таъминлайди.

Иттифоқ Советининг доимий комиссиялари 1979 йилги план лойиҳасини кўриб чиқиш ва муҳокама қилиш давомида чакана нарҳларда ҳисоблаганда 138,4 миллион сўмлик харидоргир моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва реализация қилишга имкон берувчи қўшимча резервларни излаб топдилар. Давлат бюджетининг даромадларини 138 миллион сўм кўпайтириш таклиф этилади.

Иттифоқ Советининг депутатлари планни муҳокама қилаётиб, КПСС Марказий Комитетининг сессия арафасида бўлиб ўтган Пленуми қарорлари талаб қилганидек, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида ишлаб чиқаришни кўпайтириш резервларини излаш, унинг самарадорлигини ва иш сифатини ошириш юзасидан катта ишлар ўтказилаётганлигини таъкидладилар. Қишлоқ хўжалиги масалаларига катта эътибор берилди. 1978 йилда эришилган муваффақиятлар айтиб ўтилди ва КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми қарорларини амалга ошириш юзасидан амалий чоралар таклиф этилди.

СССР Министрлар Совети иқтисодий ва социал тараққиёт давлат плани бажарилиши якунларини систематик равишда кўриб чиқмоқда. Жумладан, СССР Министрлар Совети шу йилнинг 10 ойи якунлари бўйича министрликлар ва идоралар, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг зиммасига планларни бажаришдаги камчиликларни тугатиш юзасидан зарур чоралар кўриш вазифасини қўйди.

Капитал қурилиш масалаларига, министрликлар ресурсларни ишга туширилувчи объектларга жамлаш йўли билан асосий фондлар ва ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш планларини бажариш юзасидан зарур чоралар кўриши масалаларига алоҳида эътибор берилди.

1979 йилда енгил саноатни ривожлантириш плани лойиҳасида тармоқ корхоналарини замонавий машина-ускуналар билан янада кўпроқ таъминлаш кўзда тутилган. Шу мақсадлар учун 1 миллиард сўм чамаси ажратилди, бу эса эскирган машина-ускуналарни янгилаш суръатларини ошириш ва айни маҳалда ишчиларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш имконини беради.

Сўнгра Н. К. Байбаков сессия чоғида депутатлар айтган баъзи таклифларга тўхталди. СССР Министрлар Советининг топшириғига биноан, шуни айтишимга рухсат берингки, план-бюджет комиссиялари ва бошқа доимий комиссияларнинг хулосаларида, депутатларнинг нутқларида кўрсатиб ўтилган ҳамма таклифлар диққат билан кўриб чиқилиб, шулар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинади.

Сўзга чиққан депутатлар 1979 йилги планни якдиллик билан маъқуллаганликлари СССР Олий Совети бу планни қабул қилади ва уни бутун халқимиз маъқуллайди, деб ишонишга имкон беради.

Иттифоқ Совети СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги давлат плани тўғрисидаги қонунни бир овоздан қабул қилди.

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги давлат плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилинади.

СССР Молия министри депутат **В. Ф. Гарбузов** СССРнинг 1979 йилги давлат бюджети ҳақидаги ва СССРнинг 1977 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги масала юзасидан якунловчи нутқ сўзлади.

СССРнинг 1979 йилги давлат бюджетини, деди у, Иттифоқ Советининг план-бюджет комиссияси ва тармоқ комиссиялари муфассал кўриб чиқдилар ва сўзга чиққан ҳамма депутатлар уни якдиллик билан маъқулладилар.

СССР Олий Совети палаталарининг комиссиялари давлат бюджети даромадларини 138 миллион сўм кўпайтириш шу жумладан, оборот солиғидан 101,7 миллион сўм, фойда тўловларидан 34,3 миллион сўм ва бошқа даромадлардан 2 миллион сўм кўпайтириш тўғрисида таклиф киритдилар.

СССР Министрлар Совети, деди В. Ф. Гарбузов, давлат бюджети даромадлари ва харажатларининг айрим моддаларига таклиф этилган тузатишларга қўшилади.

Иттифоқ Совети СССРнинг 1979 йилги давлат бюджетини бир овоздан тасдиқлади ва мамлакатнинг 1979 йилги давлат бюджети тўғрисида қонун қабул қилди.

Палата депутатлари СССРнинг 1977 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқладилар ва тегишли қарор қабул қилдилар.

Иттифоқ Совети СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. СССР Олий Совети Президиумининг секретари **М. П. Георгадзе** шу масала юзасидан доклад қилди.

1 декабрда сессия ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

Тошкент тепловоз депоси техника хизмати кўрсатиш пункти коллективи локомотивларни ўз вақтида ва сифатли ремонтдан чиқариш учун социалистик мусобақани кун сайин қизитмоқда. Бу ватанпарварлик ҳаракатида иштирок этаётган кўпгина ремонтчилар нормани ошиғи билан адо этишяпти. Суратда: пешқадам ишчилардан Николай Мальянц (чапдан), Анатолий Зинякин ва Неъматжон Аҳмаджоновлар. Улар топшириқни 120—130 процентдан бажаришяпти. М. Нуриддинов фотоси.

ЛЕКТОРЛАР САФАРИ

Куни кеча республика Фанлар Академияси олимлари ҳамда пойтахтдаги олий ўқув юртлари профессор ва ўқитувчиларидан 60 дан ортиқ киши областимиз шаҳар ва районларига жўнаб кетишди.

Область партия комитети ҳамда область «Билим» жамияти уюштираётган ана шу чиқишлар давомида олимлар ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» хотиралари, КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари, шу Пленумда ўртоқ Л. И.Брежнев доклади ҳамда СССР Олий Совети ўнинчи сессияси материалларини кенг пропаганда қилиш билан боғлиқ бўлган тадбирларни ўтказадилар.

Шунингдек, фан ва ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларида ишлаётган олимлар ва мутахассислар, маданият, санъат ходимлари якка тартибда ёки агитбригадалар, агитколлективлар составида пойтахт областининг шаҳар ва районларига юқоридаги жуда муҳим ҳужжатларни тарғиб қилиш учун жўнаб кетмоқдалар. Пропагандистлар, «Билим» жамияти аъзолари ва лекторларнинг кўп минг кишилик отрядининг шу кунлардаги фаолияти ҳам мазкур мақсадга йўналтирилмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» китоби КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ҳамда СССР Олий Советининг ўнинчи сессияси материалларини тарғибот қилишда пропаганданинг хилма-хил форма ва методларидан фойдаланишга алоҳида эътибор берилмоқда. Жойларда лекция ва суҳбатлардан ташқари савол-жавоб кечалари, «Оғзаки журналлар», «Альманахлар», китобхонлар конференциялари, колхоз-совхоз қурилишининг ветеранлари, қўриқ ерларни ўзлаштиришда фаол қатнашган чўлқуварлар билан учрашувлар ташкил қилинади.

Ж. МЎМИНОВ,
область «Билим» жамияти правлениесининг референти.

ТОШКЕНТ ҚУРУВЧИЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

«Главташкентстрой»нинг Меҳнат Қизил байроқ орденли 159-қурилиш тресги коллективи беш йилликнинг зарбдор йили меҳнат вахтасида туриб, катта муваффақиятларга эришди. Йигирманчи ноябрда қурилиш-монтаж ишларининг уч йиллик программаси тўла бажарилди.

Қурувчилар беш йиллик бошидан буён 96,5 миллион сўмликдан зиёд иш бажардилар. Шу вақт мобайнида 219,4 минг квадрат метр уй-жой, олтита мактаб ва олтита болалар боғчаси, 90 дан кўп бошқа маданий-маиший ва ишлаб чиқариш объектлари қуриб битказилди ва фойдаланишга топширилди.

Қурилиш тресги меҳнаткашлари йил охирига қадар яна 3,8 миллион сўмлик иш бажаришга, йиллик планни 1 декабргача туғаллашга, 15 минг квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топширишга ваъда бердилар.

(ЎзТАГ).

ВИЖДОНИМИЗ АМРИ БЎЛСИН

(ИШЧИ МИНБАРИ)

Корхонамиз шуҳрати бутун республикамизга ёйилган. Бу аҳил ва иноқ коллективимизнинг фидокорона меҳнати, қишлоқ хўжалиги учун минерал ўғитлари етказиб беришни йил сайин кўпайтираётганимиз натижасидир. Бирлашмамиз Бутуниттифоқ, республика ва шаҳар социалистик мусобақаларида бир неча бор ғолиб чиққан. Сўнгги йилларда корхонамизнинг иқтисодий кўрсаткичлари анча юксалди, ишнинг сифати яхшиланди, кимёгарларимизнинг ижодий активлиги сезиларли даражада ошди, иш вақтининг унумсиз йўқолиши деярли барҳам еди, брак бир неча боравар кам содир бўладиган бўлди.

Коллективимиз эришаётган бу ютуқларда ремонт цехи ишчи-хизматчилари, яъни касбдошларимнинг ҳам озмикўпми муносиб ҳиссаси бор. Бизнинг ишимиз асбоб-ускуналарнинг ўз вақтида ва сифатли ремонт қилиниши, ишлаб чиқариш участкалари ва цехларида меҳнат унумдорлигининг ортишида катта роль ўйнашини яхши тушунамиз. Шунинг учун ҳам зиммамизга юклатилган вазифага масъулиятни тўла ҳис этган ҳолда муносабатда бўлишга ҳаракат қиламиз.

Яқинда аммиак селитраси цехида иккита транспортёр ва элеваторни ўрнатиш лозим бўлиб қолди. Бу мураккаб ишни бизнинг бригадамизга топширишди. Слесарларимиз вақт билан ҳисоблашмай, машина-механизмларни белгиланганидан анча илгари монтаж қилдилар. Яна бир мисолни келтириб ўтмоқчиман. Карбамид цехининг синтез колоннасида бир агрегат детали синиб қолди. Бизни ёрдамга чақиришди. Бу ишни ҳам тезда бартараф этдик. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Лекин, бошқа тоифадаги мисолларни ҳам учраётганлиги ачинарли бир ҳолдир. Кимнингдир айби билан топшириқ бажарилмай қолади, маҳсулот брак бўлади, асбоб-ускуналар тўла қувват билан ишламайди ва ҳатто тўхтаб қолади. Бахтга қарши бизда ўзининг ишчилик шарафининг қадрига етмаётган кишилар ҳам топилиб туради-да. Бир куни мен завод ҳовлисидан кетаётган эдим. Қаршимдан бир ёш йигит электрокарни зинғиллатиб ҳайдаб келарди. У кескин бурилган эди, электрокардаги деталлар ерга сочилиб кетиб, лойга қоришди. Ундан нега сен бундай қиляпсан, эҳтиёткорлик билан юрсанг бўлмайдими, деб сўрадим. Жавобига эса «Нима қилибди. Бу сенинг ишингми!», — деган сўзларни эшитдим. Мен биргина жонли мисол келтиряпман. Бундай кўнгилсизликлар онда-сонда бўлса ҳам ҳамон учраб туради.

Бу кишини ўйлашга мажбур қилади. Кекса авлод ишчилари учун меҳнатга муносабат киши қадр-қимматининг асосий ўлчови бўлган эди ва ҳозир ҳам шундайлигича қолмоқда. Шунинг учун ҳам юқоридаги «шўхлик»ни, ўртоқлари меҳнатига нисбатан ҳурматсизликни кўриш кишига ёмон таъсир қилади. Менга ана шу арзимаган нарса учун ғовға кўтаришнинг ҳожати бормикан, деб айтишлари мумкин. Мен албатта ғовға кўтариш зарур, ҳар бир ишчини ўз қилмишлари учун жавоб беришга чақириш лозим деб ҳисоблайман. Чунки, бундай лоқайд ишчилар коллективга, қолаверса, жамиятга зарар келтирадилар.

Бирлашмамизда эса кўпинча ана шундай дангасалар ва дўстлари меҳнатини қадрламаётганларга нисбатан бепарволик билан қараш, уларнинг гуноҳини кечириш каби ҳоллар учрамоқда. Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузувчилар кўпинча ўзларини жуда эркин ҳис қилмоқдалар. Ҳатто корхонамизда прогулчилар ва дангасаларга нисбатан жуда юмшоқ муносабатда бўлиняпти. Биргина ўтган йили бирлашмамизда 62 та прогул содир бўлди, 88 киши, медицина хушёрхонасида ётиб чиқди, 15 киши майда безориликда айбланди. Агар ҳар бир цех, ҳар бир участкада меҳнат интизомини, жамоат тартибини бузувчилар ўз дўстлари томонидан қаттиқ исканжага олинганда эди, бу кўнгилсиз воқеалар бўлмаган ёки жуда кам содир бўлган бўларди.

Аммо, бизда дангасалар, бракчилар ва безориларга нисбатан кўпинча кўрилган чора уларни ўз ҳоҳиши билан ишдан бўшатиб юборишдан нарига ўтмайди. Яъни, тарбиявий иш коллектив шаънига доғ туширган кишини бўшатиб юборишдан иборат бўлади, холос. У бошқа корхонага боргач уларга ҳам ортиқча юк бўлиб қолади. Бу ерда ҳам ундан қутулишга ҳаракат қилишади. Оқибатда фойдаси жуда кам тегадиган учарлар сафи кенгаяди.

Ваҳоланки, коллектив қурби жуда кўп нарсага етади. У ҳар бир кишига қаттиқ таъсир кўрсатиши, унга қандай қилиб аҳлоқли бўлиш ва фидокорона меҳнат қилиш зарурлигини уқтириши мумкинку. Мен ўз тажрибамда бунга ишонч ҳосил қилдим.

Бундан йигирма йил илгари самолётларни ремонт қилувчи слесарь бўлиб ишладим. Ўша вақтда кекса бригадирнинг менга берган бир танбеҳи ҳали ҳам эсимдан чиққани йўқ. Бир куни ишга кеч қолдим. Сабаби транспорт вақтида келмади. Бригадир менга ҳеч нарса демасдан барча бригада аъзоларини йиғиб мени самолёт олдига олиб келди ва шундай деди: «Мен тягани ўрнатишим керак эди, унинг ўрнига ғилдиракларни шассига ўркатаяпман, яъни сенинг ишингни бажараяпман. Агар ҳар биримиз ишга кеч қолаверсак самолётлар ремонти қанчалик чўзилиб кетишини бир тасаввур қилиб кўр-чи». Мен индамадим. Лекин бригадирнинг жуда ҳақли эканлигини ҳис қилиб турардим. Дўстларим олдида ер ёрилмади-ю, ерга кириб кетмадим. Чунки, уларга хиёнат қилган эдим. Лекин мен кечикишимнинг асосий сабабини айтмадим. Бригадир, қатор ҳамкасбларим эса мендан ҳам узоқроқда туришарди..

Шу-шу кечикиб қолгани учун танбеҳ берилган ишчилар «Ўн минут кечиксам нима қилибди, ишни етказиб оламан» дейишганда ўша воқеани доим эсга оламан. Чунки, минутлардан соатлар пайдо бўлади. Арзимаган камчилик туфайли катта нуқсонлар содир бўлиши мумкин. Буни яхши тушуниш керак. Шунинг учун ҳам ҳозир бригадамизда меҳнат ёки технологик интизомнинг арзимаган бузилишига ҳам бефарқ қараб турмаймиз. Беғамлик эмас, балки қаттиқ талабчанлик кишига, унинг тарбиясига яхши таъсир қилади.

Кунлардан бир кун бригадамизга янги келган ёш ишчи цехга кечикиб келди. Бригадиримиз Юрий Константинович Парамонов у билан якка-ма-якка гапиришди. Ишчи ўз айбига иқрор бўлди. Лекин, орадан кўп вақт ўтмай яна прогул қилди. Бу ҳодисани бригада аъзолари йиғилиб муҳокама қилдилар. Ёш ишчига бригада меҳнат дафтарчалари кадрлар бўлимининг алоҳида қутисида сақланадиган кимсалар группаси эмас, балки интилишларининг умумийлиги, мақсадларининг яговалиги билан бирлашган коллектив эканлиги тушунтирилди. Бир кишининг кечикиб қолиши бригада барча аъзоларининг номига ҳам доғ туширади. Очиқчасига бўлиб ўтган бу суҳбат ёш ишчига қаттиқ таъсир қилди. Шундан сўнг унинг аҳлоқи, меҳнатга муносабати тубдан ўзгарди. Агар биз ўша вақтда уни сафимиздан чиқариб юборсак нима бўларди. Ёш йигит учарлар, бир жойда қўниб ишлай олмайдиганлар қаторига қўшиларди. Бундан унга ҳам, коллективга ҳам ҳеч қандай фойда бўлмас эди.

Тўғри, тарбиялаш жуда мураккаб иш. Бироқ, биз унинг барча қийинчиликларини бемалол енга оламиз. Тарбиявий иш ҳар бир коллективнинг виждон бурчи бўлиб қолиши керак. Биз прогулчилар ва дангасалардан меҳнат дафтарчасига «Ўз ҳоҳиши билан бўшаб кетди» деган иборани қайд қилиш билан қутиладиган бўлмасак бу билан биз уларнинг бошини силаган бўлмаймиз, албатта. Аслида эса ўз коллективимизнинг ва қолаверса, дангасалар бориб ишлаши мумкин бўлган коллективларнинг манфаатларини ҳимоя қилган, инсонни тарбиялаган бўламиз. Дангасалар ва прогулчилар билан кун сайин тарбиявий иш олиб бориш керак, у умумий ишимизга катта ёрдам беради. Шунинг учун ҳам ишдан бўшатиш ҳолларига рози бўлишда цех касаба союз ташкилотлари қатъий позицияда туришлари керак. Улар ишдан бўшатишга розилик беришдан олдин бу воқеанинг содир бўлишига олиб келган барча сабабларни чуқур ўрганиб чиқишлари лозим. Аммо, цех касаба союз ташкилотлари ҳали ҳам ишчиларнинг бўшаши ва бўшатилиши сабабларига етарли эътибор бермаяптилар.

Коллективимиз меҳнатда эришаётган ютуқлари ҳал қилинмаган шундай масалаларни чеклаб ўтиш учун асос бўлолмайди, деб ҳисоблаймиз. Ишчиларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашни кенгайтириш, ўз ҳоҳиши билан коллективимиз сафидан бўшаб кетаётган ишчи-хизматчилар сонининг камайиши ютуқларимиз салмоғини янада ортишига олиб келиши аниқ. Бирлашмамизда ана шундай шароитларни вужудга келтириш учун куч ҳам, имконият ҳам, зарур шароитлар ҳам бор. Ҳамма гап улардан оқилона фойдаланишда қолган.

И. ЗИМИН,
Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси слесари, коммунистик меҳнат зарбдори.

НАШРИЁТ ТУҲФАЛАРИ

Ўзбекистон ССР «Медицина» нашриёти чоп этаётган китоблар мавзу жиҳатдан ранг-барангдир.

Нашриёт медицина олий ўқув юртлари студентларига қатор муҳим дарсликларни тақдим этди. Бу йил бўлажак шифокорлар бир неча янги дарсликларга эга бўлдилар. «Ички касалликлар», «Паталогик анатомия ва паталогик физиология», «Хирургия касалликлари» ва беморларни парвариш қилиш», «Акушерлик» сингари дарслик ва қўлланмалар ўзбек тилида нашрдан чиқади.

Шунингдек, турли гигиеник муолажалар билан боғлиқ адабиётлар билан танишиш мумкин. «Пахтачиликда ва ипакчиликда меҳнат гигиенаси», «Ўсмирлар гигиенаси», «Механизатор гигиенаси» деган рисолаларда танланган мавзу фактик мисоллар асосида атрофлича таҳлил қилинади.

КИЧКИНТОЙЛАР ҚУВОНЧИ

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ Собир Раҳимов районида жуда кўп турар-жой биноларини фойдаланишга топширилмоқда. Яқинда 2-Қорақамиш массивида 48 оилага мўлжалланган кўп қаватли уй фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари шу массивда яшовчи аҳоли фарзандларига атаб икки қаватли 280 кичкинтойга мўлжалланган болалар боғчаси эшикларини очди.

Боғчада ўғил-қизларимизни тарбиялаш учун барча имкониятлар мавжуд. Хоналар кенг, ёруғ. Кичкинтойларнинг дам олишлари учун барча қулайликлар бор. Машғулотлар ўтказадиган алоҳида зал ҳам уларнинг ихтиёрига бериб қўйилди. Залда турли ўйинлар, музика, эрталабки машғулотлар ўтказилади. Уларнинг соғлиғини кузатиб туриш учун ҳамшира ҳам ажратилди.

М. ЗАРИПОВ.

ЖАСОРАТ ЭСТАФЕТАСИ

ХАЛҚИМИЗДА «Дарахт бир жойда кўкаради» деган ҳикматли нақл бор. Собиқ жангчи Салимжон Ортиқов ҳам бу нақлга амал қилганиданми, ёки пойтахтимиздаги Владимир Ильич Ленин номли электрон техника бирлашмасида бамисоли бир оила бўлиб кетган яқин ҳамкасбларидан ажралгиси келмаганиданми бир ерда муттасил меҳнат қилишни афзал билиб келмоқда. Меҳнат ветерани номи ҳамиша илғорлар қаторида тилга олинади. Унинг босиб ўтган йўли ёшлар учун ибратлидир.

...Немис-фашист босқинчилари севимли Ватанимизга тажовузкорона ёпирилиб кириб келганида Салимжон — эндигина ўн етти ёшга кирган йигит эди. Қирқ иккинчи йилнинг октябрида Салимжон ҳарбий комиссарликдан чақириқнома олди. Умри бино бўлиб от минмаган йигитни даставвал чавандозлар ҳарбий қисмига юборишди. Машқлар кўп ўтказилди.

Салимжон Ортиқов ўқчи бўлим командири вазифасида 1-Украина фронтида жангга кирди.

Куни-кеча бўлганидек ёдида: биринчи бўлиб Ворошиловград областининг Ябловка деган қишлоқни озод этишда яраланди. Киев-Житомир тош йўлида бўлган эди бу воқеа. Ярадор жангчини дала госпиталига олиб кетишди. Кейинчалик Горький шаҳридаги госпиталда бир ярим ой даволанди.

Жасур жангчи шифоланиб бўлгач, куч-қувватга тўлган ҳолда Ленинград фронтига отланди. У пайтларда 900 кун давом этган Ленинград қамали ёриб ўтилган эди. Песочная деган қишлоққа бориб тушдилар. Мақсад Виборг томон етиб бориш эди. Салимжоннинг ҳарбий унвони старший сержант, ҳамон бўлинма командири эди. Битта дарёдан кечиб ўтишга тўғри келди. Фронт қўмондони генерал Говоровнинг буйруғига мувофиқ қандай бўлмасин кечиб ўтиш, душманни қириб ташлаш зарур эди.

Салимжон билан рота санитари Костя Штиков резинка қайиқни пуфлаб шиширишдида, уни сувга ташлаб нариги қирғоққа қараб аста суза бошлашди. Отишма қизигандан қизиди. Бутун полк жангчилари ғарбий соҳилга бирин-кетиб ўтиб олдилар. Дарёдан биринчи бўлиб кечиб ўтган старшина Яшин энг юксак мукофот— Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Штиков билан Ортиқовга «Жасурлиги учун» медали берилди.

Взвод командири старший лейтенант Лебедов «Менинг орқамдан олға! Ура!»— дея жангчиларни ҳал қилувчи олишувга ундар экан, дарё бўйидан ўрмонгача бўлган очиқ майдонда икки мартаба жароҳатланди. Ўрмон ичига кирилгандан сўнг кўп қон йўқотгани сабабли ҳолдан тойиб йиқилди. Сафдан чиқди. Шунда тунги жангда взводга бошчилик қилишни рота командири Салимжоннинг зиммасига юклади. Вазият ғоят оғир. Взвод ихтиёридаги яккаю-ягона рация дарёга чўкиб кетган.

— Мана, Салим, кўряпсанми?— деди рота командири майсазорга географик картани дастурхондек ёяркан.— Мана, қара... Манави белги — ўша, машъум черков. Фашистларни ундан улоқтириб ташлашимиз керак. Уқдингми!

— Тушунарли,— деди Салимжон. — Операцияни бажаришга рухсат этинг!

Черковни ишғол этиб олдилар. У ёғи Виборгга атиги тўрт километр йўл қолган бўларди. Бироқ шу қаттиқ жангда Салимжон ҳам жароҳатланди. Оғир ярадор озарбайжон йигити билан иккаласини «У-2» самолётида Ленинградга, госпиталга олиб кетишди.

Салимжон даволаниб яна сафга қайтиб келганда уни муносиб мукофот — иккинчи даражали «Шуҳрат» ордени кутарди. Фронт қўмондони Говоров:

— Табриклайман, ўғлим,— деди орденни Салимжонга топширар экан:— Яхши жанг қиляпсан, азамат!

— Совет Иттифоқига хизмат қиламан!

Азамат кичик командир кейин кўп жангларда иштирок этди. Учинчи марта яраланди. Бари бир тузалиб, қуролдош дўстлари сафига қайтиб келаверди.

Қирқ олтинчи йили Салимжон Ортиқов она шаҳри — гўзал Тошкентга қайтиб келганида унинг кўксини иккита «Шуҳрат» ордени, «Жасурлиги учун», Фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалаба медаллари безаб турарди.

Урушдан кейинги фидокорона меҳнати ҳам Салимжон акага шуҳрату шон, иззат-икром, бахт-иқбол келтирди. Октябрь Революцияси ордени, В. И. Лениннинг туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медали, қатор фахрий ёрлиқлар, «Корхона меҳнат ветерани» ва «Коммунистик меҳнат зарбдори» унвонлари, «Тўққизинчи беш йиллик зарбдори», «Социалистик мусобақа ғолиби» нишонларини олди. Унинг фотосурати шаҳар ва корхона «Ҳурмат тахта»ларида намойиш этилди.

Умр йўлдоши Муқаддамхон билан қирқ саккизинчи йили турмуш қурдилар. Уч қиз, бир ўғиллари бор. Ҳозирча уч невaрали бўлишган.

Салимжон аканинг кенжа фарзанди яқинда Ўткиржон солдатлик бурчини ўтаб қайтди. Ҳозир қурилишда ишлаяпти.

— Солдат ўғли бўлганимдан чексиз фахрланаман,— дейди Ўткиржон.— 1956 йили Тошкентда туғилдим. «Октябрь» массивидаги 106-мактабни битиргач, Совет Армиясига ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилдим. Дадамларнинг жанг майдонларида мардларча курашганларини ўзларининг ҳаяжонли ҳикояларидан, қолаверса жанговар орден-медалларидан яхши билардим. Шунинг учун ҳам армияда бошқаларга қараганда ўзимга ғоят талабчан, интизомли, одобли бўлишга, ҳарбий қасамёдга содиқ бўлишга ҳаракат қилдим...

Ўткиржоннинг она-Ватанга сидқидилдан, садоқат билан хизмат қилишда эътибордан четда қолмади. Икки йил мобайнида у ҳарбий қисм қўмондонлиги номидан иккита Фахрий ёрлиққа, бир марта она юртига келиб кетиш учун берилган отпускага муносиб бўлди.

Жасорат эстафетаси давом этмоқда.

Ҳ. ТОЖИБОЕВ.

ПАХТАЗОР — ЖАСОРАТ МАЙДОНИ

ПАХТАЗОРГА ОТЛАНАДИ

Сокингина чайқалади қизғиш дала,
Қуёш ҳиди анқиб турган чаноқлар ҳам.
Куз кунлари умрдайин қисқа палла,
Йўл олади пахтазорга кекса, ёш ҳам.
Полизлардан таралганда хушбўй ислар,
Турналарнинг «қур-ей»ига тўлар осмон.
Дарёларнинг лойқа суви тинган кезлар,
Теримчилар куйлашади омон-омон.
Қуёш аста ҳоригандай эгиб бошин,
Ғарбга томон йўл олади уйқусираб.
Шунда келин ечиб ташлаб чамбар сочин,
Қишлоқ сари отланади шодон куйлаб.
Қарши олар теримчини ўчоқ боши
Ва кутади сигир-бузоқ, кўп муаммо...
Ҳеч бирини инжилмасдан этар адо,
Сут чангакда, дастурхонда сузиқ оши.
Ой ботганда чолу-кампир мизғиб қолар,
Ўғилчаси ётар ширин тушлар кўриб,
Келин эса ухлай олмай уйга толар,
Кенг тўшакда ёлғиз ўзи ёрин кутиб.
Ана, секин ит ҳуради эркаланиб,
Дарча аниқ ғийқиллайди сукунатда.
Келин ёрин қаршисига чиқар ёниб,
Кўзлар фақат сўзлашади бу суҳбатда.
Оромдайин яна қисқа нима ҳам бор?
Терим пайти хордиқ учун ҳамма ҳумор,
Уйқулар ҳам ҳорган кўзга ишқибоздир...
Ширин дамнинг бари қисқа, бари оздир.
Тонг тугатар туннинг ширин эртагини,
Одамлар-ла уйғонади умидлар ҳам.
Чой дамларкан, келин олиб этагини
Пахтазорга отланади тонгда илдам.

Дилшода САИДОЛИМОВА.

Ангрен физкультура техникуми талабалари бир неча кундан бери Бўка районидаги «Ленинизм» колхози пахтазорларида дала меҳнаткашларига актив ёрдам бермоқдалар. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» асарини ҳамма қатори улар ҳам катта қизиқиш билан кутиб олдилар. Суратда: техникум партия ташкилотининг секретари Ҳакимжон Мадалиев студентлар даврасида. И. Тўлисбоев фотоси.

ЁШЛАР МАДАДИ

БЕПОЁН пахта далаларида ноқулай об-ҳаво шароитларига қарамай катта хирмон учун кураш ҳамон қизғин давом этмоқда. «Бебаҳо «оқ олтин»имизнинг бир мисқоли ҳам ерда қолмасин!» — Бу жанговар даъват бугун ҳамма-ҳамманинг — олтин қўлли миришкор зарпазлар, даладаги қолган ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олишда азамат пахтакорларимизга ҳиммат билан бажонудил мадад бераётган шаҳарлик ҳашарчилар дили тўридан жой олган. Бутун эл чаноқлардаги сўнгги кумуш нуқралар, улкан хирмон қут-баракаси ҳақида қайғурмоқда.

Тошкент районидаги Калинин номли мактаб юқори синф ўқувчилари ҳозир Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхозининг биринчи бўлимида пахта теришаяпти. Ўзларини ҳақиқий ёш пахтакорлар деб атаётган мактаб ўқувчилари совхознинг катта хирмонига баракали меҳнатлари билан муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

— Бу кун 75 нафар ўқувчимиз Жўрақул Холматов бошлиқ бригада даласида пахта теряпти, — дейди мактаб директори Набижон Алимов. — Ёшларимизнинг ғайрати чакки эмас. Улар ҳозиргача совхознинг саккиз тоннадан зиёд пахтасини териб бердилар. Ўқувчилардан Т. Алисов, Ш. Акбарова, З. Қудратова, И. Ҳасанова, И. Ашурова, Ш. Яхёевлар ҳаммадан кўп пахта териб, барчага намуна бўлишаяпти.

Хўжалик заршунослари ёш мададкорлар ҳимматидан мамнун. Совхоз маъмурияти уларга барча қулай шароитларни яратиб берган.

А. ТОЛИПОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ИНСТИТУТДА ТАЖРИБА СТАНЦИЯ

Қишлоқ хўжалиги тажриба станцияси... Ана шундай номланган бу йирик тадқиқот маркази республикамизда биринчи бор ташкил топди. Станциянинг очилиши КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига амалий жавоб бўлди. Зотан, қишлоқ хўжалиги фанининг қатор муаммолари бўйича кузатишлар олиб бориладиган мазкур тажриба маркази олий ўқув юрти олимлари тадқиқотлари учун йирик базага айланади. Бу ерда пахта селекцияси ва уруғчилиги бўйича ҳам, қишлоқ хўжалик экинлари касалликларига қарши кураш олиб боришда ҳам, ғўза парвариши технологиясини такомиллаштириш, сабзавот ва ғалла экинлари парваришини яхшилаш юзасидан ҳам жиддий кузатишлар олиб борилади.

— Тажриба станция олий ўқув юртининг Ғалаба районидаги Киров номли ўқув хўжалигида жойлашган, — дейди институт ректори профессор Э. Т. Шайхов. — У 3,5 минг гектар ерни ишғол қилади. Шундан икки минг гектардан ортиқ майдон пахтачилик учун ажратилди. Шунингдек, бошқа экинлар устида олиб бориладиган тажрибалар учун ҳам алоҳида майдонлар белгиланди. —

Ишнинг бошланиши чакки бўлмади. Келгусида станция ҳар томонлама кенгаяди ва моддий-техника жиҳатдан мустаҳкамланади. У чинакам йирик тадқиқот комплексига айланади. Бу ерда махсус лабораториялар ишлайди. Теплица хўжалиги барпо этилади.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумида таъкидлаб ўтилганидек, қишлоқ хўжалиги институтлари олимлари илмий потенциал ҳамда бой тажрибалардан тўла фойдаланишлари ғоят муҳимдир. Институтимизда жўшқин фаолият кўрсатаётган профессор — ўқитувчилар коллективи орасида малакали кадрлар етиштириш билан бирга муҳим мавзуларда самарали кузатишлар олиб бораётган заҳматкаш олимлар ҳам талайгина. Уларнинг бу изланишлари қишлоқ хўжалиги фани тараққиётида салмоқли ўрин тутади.

Тажриба станциянинг очилиши ана шу бой имкониятлардан тағин ҳам унумли фойдаланиш имконини беради. Қисқаси, илмий-тадқиқотлар кўламини кенг йўлга қўйиш учун қулай шарт-шароит туғилди. Бу, бир. Иккинчидан, истеъдодли студентларни илмий ишларга бевосита жалб этиш имконига ҳам эга бўлдик. Бу хил ижодкор ёшлар келгусида жонкуяр тадқиқотчилар сафидан ўрин олишлари турган гап.

Бундай тажриба станция СССР Министрлар Советининг Фан ва техника Давлат комитети ва Ўзбекистон ССР Қишлоқ Хўжалиги министрлиги қарори билан Тошкент қишлоқ хўжалиги институти базасида ташкил топган биринчи йирик ўқув ва ишлаб чиқариш тадқиқот маркази сифатида ҳам эътиборни тортади.

Бу ерда олимларнинг изланишлари ниҳоясига етказилиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига муваффақиятли тадбиқ қилинади.

А. АКБАРОВ.

СОВЕТ ТУРМУШИ ТАРЗИ

ИБРАТ ОЛСА АРЗИЙДИ

Турмушимиз кун сайин фаровонлашиб бормоқда. Коммунизм қураётган совет халқи янги муваффақиятларни қўлга киритаётир. Фикримиз далили учун биргина Иброҳим ота хонадонини олиб кўрайлик. Пўлатой опа ўз турмуш ўртоғи билан бахтли ҳаёт кечираётганидан ҳақли равишда фахрланади. Биз хона ичкарисига разм солдик. Атроф саранжом-саришта, уй жиҳози ҳам ўзига ярашган. Телевизор, радио. стол, стуллар, магнитофон. Ошхонада эса газ ўчоқда чой қайнаб турибди. Ётоқхона, дам олиш хонаси, овқатланиш хоналарига ўзига хос мебеллар, керакли уй рўзғор буюмлари қўйилган, хуллас барча хоналар юксак дид билан жиҳозланган. Бу борада Пўлатой опанинг нозик таъб соҳибаси эканлиги яққол сезилиб турибди.

Коллективлаштириш жонкуяри И. Ҳошимов кишиларнинг ўқимишли, саводхон бўлишлари, ўз ҳақ-ҳуқуқларини билиб олишлари, жамоат учун фойдали меҳнат қилишлари йўлида кўп меҳнат қилди. У 1928 йилдан 1931 йилгача Чиноз қишлоқ Советига қарашли саводсизликни тугатиш мактабида директор вазифасида ишлади. Шу кезлар қишлоқдан 40 нафар йигит-қизни билим олишга чорлади. Уларга ўқиш, ёзишни ўргатди. Иброҳимжон ўша қийинчилик даврида тиниб-тинчимади, ўз устида қунт билан ишлади, машаққатдан чўчимади. Кечаси билан мижжа қоқмай мутолаа қилар, мақсад сари интилар эди. Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтига кириб ўқиб, бу катта билим масканини 1936 йили муваффақиятли битириб, жонажон қишлоғига йўлланма олди.

У ўзини учирма қилган Пушкин номли 1-ўрта мактабда педагоглик фаолиятини давом эттирди. Дастлабки кунларданоқ ўз касбига меҳр қўйди. Ўқувчилар дарсларини диққат билан тинглар, муаллимнинг қалбида эса болаларга бўлган ҳурмат ортиб борарди.

Ёш авлодни камолат сари етаклаган, ширин суҳан, меҳрибон муаллим уларни коммунистик руҳда тарбиялаш учун бор куч ва ғайратини аямади.

Машъум урушнинг алангали йилларида Иброҳим ака район ижроия комитети қошида тузилган Давлат таъминот идорасида катта инспектор вазифасида ишлади. Чинозлик ночор оилалар, қарияларга моддий ёрдам кўрсатишда масъулият билан хизмат қилди. Жангчилар учун озиқ-овқат, иссиқ кийимлар юборишда ҳам Иброҳимжон катта ташкилотчилик вазифасини бажарди.

Ҳозир И. Ҳошимов пенсионер бўлишига қарамай, маҳаллада ободончилик, янгича анъаналарни ҳаётга кенг тарғиб қилишда актив иштирокчидир. Отанинг 11 фарзанди, 6 келини, 44 невараси бор. Ҳамма фарзандлари халқ ва жамоат ишида фаол катнашиб мўл-кўлчилик, бунёдкорлик учун курашмоқдалар. Иброҳим отанинг 44 йиллик ёсдиқдоши Пўлатхон ая 11 фарзандни тарбиялаб вояга етказгани учун «Қаҳрамон она» ордени билан тақдирланди.

Келинг, яхшиси бахтли оила аъзолари билан сизларни таништирайлик. Оиланинг бош фарзанди Исроилжон — Гулистон шаҳар ижроия комитетининг раиси, жонкуяр раҳбар. Султон — Сирдарё область партия комитети ходими, Гулсара — эндиликда 7 фарзанднинг онаси. Ғайратжон билан Юсуфжон машина экскаватор станцияси ошхонасида ошпаз бўлиб ишлашади.

Мурод — Гулистон шаҳар матлубот жамиятида хизматчи, Аҳрор — Сирдарёда савдо ходими, Ғани — Гулистондаги политехника институтида. Сайёра Тошкент Давлат медицина институтида билим олишмоқда. Гулнора районимиздаги Пушкин номли 1-ўрта мактабнинг 10 синфида аъло баҳолар билан ўқияпти.

З. ХУДОЙНАЗАРОВА,
А. ОРИПОВ.
Чиноз райони.

БИР ҲУЖЖАТ СИРИ

(ТАРИХИЙ ОЧЕРК).

ОЙБЕК НОМИДАГИ Ўзбекистон халқлари тарихи музейида намойиш қилинаётган ҳужжатлардан бирида 25 ёшли йигитнинг 800 бухоро тангаси эвазига қулликдан озод этилгани ҳикоя этилган. 1865 йилда Самарқанд қозиси муҳрлаган ушбу ҳужжат асосида Абдураҳмон озод киши сифатида ҳаётини қайта бошлайди. Хўш, Абдураҳмон ким эди ўзи!

— Бу менинг бобом, — дейди истеъфодаги полковник Шариф Ширинбоев.

БОБО беш ёшида ота-онасидан етим қолгач, амакиси уни бухоролик Ҳайдарали ширавarпазга шогирдликка беради. Ўн беш йил устанинг қўлида ишлаб у ҳолва, нишолда, оби-новвот, пашмак тайёрлаш санъатини пухта эгаллади.

Ҳайдарали бозори касодга учрагач, ҳийла ишлатиб, Абдураҳмонни қул савдогарига сотади. 1860 йилда у бошқа қуллар қатори Самарқандда саккиз юз кумуш тангага сотилади. Шу тариқа Абдураҳмон беш йил давомида қуллик жабру-ситамларини кўради. Хўжайин қазо қилгач, унинг беваси Шаҳрибону хушқомат йигитга кўнгли тушгани учун унга турмушга чиқади. Шаръий никоҳ учун Абдураҳмонни қулликдан расмий равишда озод қилади.

* * *

Бир жумбоқ Шаҳрибону фикри-зикрини кун бўйи банд қилди. Нега у бола кўрмайди? Осишга қозони йўқлар нонга зору, у тирноққа зор. Ҳаммасига биринчи эри айбдор. Кўчага кўп қараб, умрини суюқ оёқларга сарфлади. Тез қариб мадордан кетди.

У иккинчи эридан гумонсирашга асоси йўқлигини сезарди. Шунинг учун у ўзини кўрсатмаган табибу, фолбин қолмади. Чиллаёсин ҳам, хатми қуръон ҳам қилдирди. Нафи бўлмади. Энди бир чора қолди.

— Чақирган экансиз, — деди Абдуали қўлини қовуштириб.

Шаҳрибону ҳаёлини йиғиштириб гумаштасига юзланди.

— Олиб келдингми?

— Худди шундай, бекам. Дунғон қиз, хитойлик. Ёши ўн бешларда.

— Чақир, олдимга.

Бироздан сўнг Шаҳрибону қаршисида қорачадан келган, жозибадор чўрини кўрди. У уйғурча талаффузда саломлашиб, бошини эгди.

— Ичкарида хизмат қилади, — деди Шаҳрибону, — кетавер, энди.

Гумашта қуллуқ қилиб чиқиб кетди.

— Отинг не?

— Иззат, — деди чўри ва оҳиста бош кўтарди.

Шаҳрибону унинг чақнаб турган қора кўзларига ҳасад аралаш тикилди. Кийинтирса қўғирчоқдек бўлади. Эркак зоти кўнглига нақ чўғ ташлайди. У янглишмаган эди. Иззат нигоҳига дуч келган биринчи эркак — Абдураҳмон бўлди. Қизнинг нозик қомати, таранг юзларидан, жозибадор чеҳрасидан йигит қалбига нур ёғилгандек эди. Орадан анча кунлар ўтган бўлса ҳам улар бирон оғиз гаплашишмади. Фақат кўзларигина гапирарди.

Абдураҳмон унинг чеҳрасида ҳам ўзига аллақандай ҳайрихоҳлик ва яқинлик сезарди. Иззат аста-секин уни таниб, ўзига ўхшаш тақдирини билган сари йигит тобора фикри-зикрини эгаллай бошлаганини ҳис қиларди. Барваста қомати, босиқ майли ва саховатли тароватли қиз қалбини майин титроққа соларди. Вужудини ҳанузгача билмаган нотаниш ҳис ва истаклар чулғарди.

Муҳаббат тўғаноқ билмас дейишади. Иззат ва Абдураҳмон севгиси ҳам тўсиқни билмади. Иккисининг дили ҳам, тақдири ҳам муштарак эди. Иккиси ҳам ихтиёри ўзида бўлмаган ночорлар эди. Улар ўзаро қовушадиган кунни кутишар, шу умид билан яшашарди.

Қиш ҳам ўтиб баҳор сепини ёзган кунларнинг бирида Шаҳрибону қуллар боғидан келган Абдураҳмонни ёнига чорлади.

— Иззат икковларинг анчадан кўз уриштириб юришинглардан хабардорман.

Абдураҳмон чўчиб Шаҳрибонуга қаради. Аёл лабларига оҳиста табассум қўнди.

— Қўрқмай қўяқолинглар. Зинҳор жудо қилмайман, Сизларга бахт тилайман, фақат.

Шаҳрибону эрига синовчан разм солди. Ўзини кекса ва ҳоргин ҳис қилди.

— Таъна маломатларга ўрин бўлмасин. Қовуша қолинглар.

— Бекам!!!

— Менга уч талоқ беринг.

Абдураҳмон Шаҳрибонунинг оқ оралаган сочлари, йиллар нақшини чизган пешона ажинларини эндигина пайқади.

Унинг қаршисида хўжаси, ҳукми мутлақ бекаси, кўз очиб кўрган хотини — мағрур Шаҳрибону эмас, балки кексаликни бўйнига олган ожиза, тирноқ дардида куйган, умиди сўнган бахтсиз аёл ўтирарди.

— Шариат шуни айтади, — деди мулойим ва секин кўшиб қўйди. — Иззат билан тўйингизни ўзим қилиб бераман.

Абдураҳмон итоат ила бош эгди. Қалбида у чуқур енгиллик сезиб, елкасидан тоғ ағдарилгандек бўлди.

Шаҳрибону эса тез орада мевасиз эканини тан олди. Абдураҳмон уйланганидан сўнг кўп ўтмай Иззат ҳомиладор бўлди.

Аёл энди бутунлай одамови бўлиб қолди. Орзу-умидлари пучга чиқди. Уйлагани, дилида эъзозлагани унга эмас, чўриси Иззатга насиб қилди. У севганидан бола кўради.

Шаҳрибону тоат-ибодатдан чиқмай қолди. Барча хўжалик ишларини гумаштаси Абдуалига топшириб қўйди.

Абдураҳмон ўзини бахтли сезарди. Шаҳрибону буйруғига кўра ёш оила ичкаридан ажратилган икки уйда яшаркан, у ота бўлиш умидидан бахтиёр эди.

У 1875 йил ёзида Абдураҳмонга ўғил ҳадя қилди. Шаҳрибону рухсати билан кечқурун уйга домлани чақириб ақиқа қилишди. Камтарона зиёфатдан сўнг домла фотиҳа ўқиди. Боланинг қулоғидан тортиб эркалади.

— Исми Абдуқаюм бўлсин. Илоҳим умри узун ва насли давомли бўлсин.

Бахтиёр ота-она бир-бирларига меҳр ила тикилиб фотиҳага қўл кўтаришди. Улар ташқарида туриб ойнадан ҳасад-қайғу ила термулган Шаҳрибонунинг аянчли нигоҳини кўришмасди.

Икки севишган қалб тухфаси — Абдуқаюм аҳил оила қучоғида вояга ета бошлади. Эр-хотин уни еру кўкка ишонмасди. Боланинг тетапояси қувончларига қувонч қўшарди.

Кичкина Абдуқаюм эски мактабга борган йили Шаҳрибону тўсатдан қазо қилди. Уни дабдаба билан кўмиб, барча маросимлари — еттиси, йигирма-ю, қирқи ва йили ҳам ўтказилди.

Бу ишларни меросхўри бўлмагани учун бекасининг барча мол-мулкига эга бўлган гумашта Абдуали бажарди. У Шаҳрибону хизматкорлари ва чўриларини хизматдан жўнатиб, мол-мулкларни сота бошлади. Собиқ гумашта нақд пул тўплаб мустақил корчалонга айланди.

Абдураҳмон Шаҳрибону берган икки хонасини сақлаб қолган бўлса-да, ўзига иш ахтаришга мажбур бўлди.

Ҳунардан унар деганларидек беихтиёр ёдига Бухоро, Ҳайдарали устахонаси тушди. Ширинликлар тайёрлашда орттирган тажрибаси қўл келди. Шунда устозини — қулликка сотган, уни хоинона алдаган Ҳайдаралини эслади. Уста уни сотди, аммо ҳунари қолди-ку!

Абдураҳмон сармояси йўқлигидан афсусланди, лекин руҳи тушмади. Қандолатчилар дўконларидан ўзига боп иш топди.

Абдуали ундан қулликдан қолган қарзини қистай бошлаган кезлари анча даромадли бўлиб қолган эди. Шунинг учун ҳам бир йил ичида қарзини узди. Мустақил равишда устахона очиб, ширинликлар савдосини йўлга қўйди.

Абдураҳмон молини кўпинча кўкнорихонада сотарди. Қўрс, бақириқ, қамчин, пичинг ва кесатиқларни эшитиб, кўриб кўникканлиги учунми, бир-бирига самимий ҳурмат-иззат кўрсатаётган бангилар дунёси Абдураҳмонни ўзига жалб этди. Аста-секин у афюнга ўргана бошлади. Бора-бора эса кўкнорихонанинг доимий мижозига айланди.

Камгап, камсуқум Абдураҳмон табиатан итоатгўй ва қобил эди. Оғир болалиги ва ёшлиги табиатини ҳам шунга мослаган эди. Натижада зарарли одатга ҳам қулларча бўй эгди. Аммо фарзанди Абдуқаюм ундан ўткир зеҳни, билимга ташналиги ва истибдод — зулмга нисбатан исёнкорлиги билан кескин фарқ қилди. Ўн беш ёшида тирикчилик тўрваси елкасига тушган бўлса ҳам ўқишни унутмади. Мироб отбоқари, Самарқанд уезди бошқармасида кучер бўлди. Иш давомида рус тилини пухта билиб олди. Ҳоким тўра тилмочи ёрдамчиси сифатида ҳам ишлади. Аммо кўп хўжайинларни кўрса-да, отаси каби уларга қулларча бўй эгмади, қадр-номусини сақлаб золимларга қарши зимдан иш кўрди, заҳматкашларга мададкор бўлди.

Шунинг учун ҳам омма орасидаги юзлаб истеъдод соҳибларини рўёбга чиқарган 1917 йил воқеаларида Абдуқаюм Самарқанд меҳнат аҳлининг етакчисига айланди. Ўша йил июнь ойи охирида шаҳар мусулмон ишчилари, камбағаллари ва ҳунармандлари революцион оммавий ташкилоти — «Иттифоқ»нинг правление раиси қилиб сайланди.

1918 йил февралида большевиклар партияси сафига қабул қилинган Абдуқаюм Самарқанд шаҳар граждан трибуналининг раиси, область суди раиси, эски шаҳар партия комитети тергов комиссияси аъзоси каби масъул лавозимларда халқ ишончини оқлади.

1955 йилда вафот этган Абдуқаюм Ширинбоевнинг партия билети Самарқанд шаҳар партия комитетининг биринчи секретарига топширилди.

* * *

Ўзбекистон халқлари тарихи музейида Абдуқаюм Ширинбоевнинг ҳам ҳужжатлари сақланади. Уларни СССРда хизмат кўрсатган чекист, ҳукуматнинг 12 та мукофоти билан тақдирланган истеъфодаги полковник Шариф Қаюмович Ширинбоев келтириб топширган.

Заҳматкаш қул бобо, фидокор революционер отадан қолган ёдгорликлар асосида табаррук отахон Шариф ака ўз хотираларини ёзмоқда. Бу очерк ана шу эсдаликлардан кичик лавҳадир.

Ҳамдам СОДИҚОВ.

ҚУВВАТИ 100 ОТ КУЧИГА ТЕНГ ТРАКТОР

Шу мавсумда 100 от кучига эга «МТЗ-80ХМ» маркали тракторларнинг экспериментал туркуми кўплаб ишлаб чиқарилаётган минглаб машиналар билан бирга далаларда ишлади. Ғўза парваришини механизациялашга мўлжалланган бу тракторлар кўплаб ишлаб чиқаришга тавсия қилинди. Ўрта Осиё машина синаш станциясининг хулосасига кўра, уларни қўллаш Ўзбекистон ССР беш йиллиги номли совхозда пахта етиштиришдаги меҳнат сарфини 20 процентдан ошиқ камайтиришга имкон берди.

* * *

Тошкент трактор заводининг бош конструктори Ю. В. Гроховский шу хабарни шарҳлайди:

— Қуввати 100 от кучига тенг дизель мотори қўйилган ғўзага ишлов берадиган тракторларни ишлаб чиқиш яқинда якунловчи босқичига ўтаяпти. Бундай машиналарни чиқариш натижасида конструкторлар бир ўтишда икки қатор эмас, ҳатто тўрт қатор ҳам эмас, балки олти қатор ғўзага ишлов берадиган техника ярата оладилар. Бунинг иқтисодий самараси маълум.

Минск трактор заводи, Минск мотор заводи ва бизнинг завод коллективлари 100 от кучли «МТЗ-80ХМ» тракторини яратиш устида ишлаяптилар. Бу иш осон эмас: машина ҳозирги қишлоқ хўжалик техникасига қўйилувчи энг юксак талабларга жавоб бера оладиган бўлиши, жумладан, механизаторга энг мақбул иш шароитларини таъминлаши лозим.

Ҳозир тракторнинг камкўсти пишиқтириляпти: давлат синовларининг якунлари бўйича айтилган мулоҳазаларни назарда тутиш лозим. Мутахассисларнинг хулосаларига кўра кабина конструкциясини яхшилаш, бошқа бир қанча жойларини такомиллаштириш керак. Шундан кейин бир неча ой ўтгач машиналарнинг янги экспериментал туркуми ясалади ва улар яна далаларда синовдан ўтказилади.

«МТЗ-80ХМ» тракторларини заводимизда минсклик тракторсозлар билан ҳамдўстликда кўплаб ишлаб чиқаришни ташкил қилиш мўлжалланмоқда.

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

ЯНГИОБОД марказида кўплаб маданий-маиший ва турар-жой бинолари қурилиб, шаҳар ҳуснига-ҳусн қўшилмоқда. Яқинда бу ерда аҳолига қулайлик яратиш учун кир ювиш комбинати ва ҳаммом қуриб битказилди. Ҳаммом қошида эркаклар ва аёллар сартарошхоналари ҳам жойлашган. Комбинат бир кеча-кундузда 500 килограмм кийим-кечакни ювиб бериш қувватига эгадир.

Бундан ташқари областимизнинг пахтакор районларида ҳам маиший хизмат ва коммунал иншоотлари қурилиши кенг миқёсда олиб борилмоқда. Яқинда Бўка райони марказида ҳаммом ва кир ювиш комбинатининг биринчи навбати аҳолига хизмат қила бошлади.

БЎСТОНЛИҚ районидаги «Чорвоқ» совхозининг илғор паррандабоқарлари Зайниддин Хайриддинов ва унинг рафиқаси Норбу Ҳайриддиновалар йил охиригача 230 минг дона, яъни планда белгиланганидан 10 минг дона кўп тухум етиштириш мажбуриятини олишган. 30 йилдан кўпроқ вақтдан бери шу соҳада меҳнат қилаётган бу паррандабоқарлар ўз ваъдаларини бажардилар.

И. Портнов фотоси.

САХИЙ ҚАЛБ СОҲИБАСИ

ЭЛ ҳурматига сазовор бўлиш энг улуғ бахт. Лекин бундайин бахтга ҳамма ҳам мушарраф бўлавермайди. Бунинг учун, аввало ҳақиқий инсон бўлиш керак. Сўнг халққа сен сидқидилдан ҳалол хизмат қилишинг, бурчингни аъло даражада англашинг ва ўзингдаги бор билим ва заковатни унга ҳиммат билан садқа, бахш этишинг зарур. Ана шундагина сен эл-юртда иззат-икром ва ҳурмат топасан. Бу осон гап эмас. Одобда, сўз ва ибода ибрат бўлмоқлик, тинмай ўрганиш, шижоат ва чидам билан изланиш шарт.

Қишлоқ врачи Шомаханова Клара Абдурашидовна ана шундай кўҳлик табиат одамлар тоифасидан. Мана беш йилдирки, у Оржоникидзе район марказий касалхонасининг терапия бўлимини бошқариб келади. Билимга ташна, олижаноб инсоний қалб эгаси Клара Абдурашидовна бугунгача Абу Али ибн Сино номидаги Тожикистон медицина институтини 1969 йилда тугатиб, дастлаб Душанба шаҳрида, сўнг бир йил ўтиб, Қибрайдаги мана шу район марказий касалхонасида терапевт-врач бўлиб ишлади. Ўз касбига ихлос, чуқур билими ва беморлар билан ширин мулоқати уни тезда коллективга танитди. Касалликни заминан аниқлаш ва уни даволашдаги қатъияти туфайли у эл ҳурматини қозонди. «Яхшиликнинг қаноти бор», — деганларидек, Клара Шомахановванинг номи ҳам тез-

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

да юртга ёйилди. Ҳар бир бемор унга учрашни, унда даволанишни орзу қилади. Чунки, улар бу врач аёл қўлида ўз дардларига, албатта, даво топиб кетишларига ишонишади.

Клара Абдурашидовна бошқараётган терапия бўлимида бир йўла 40—45 бемор даволанади. Булар инфаркт, гепарт, инфаркт-миокард, юрак, ўпка ва бошқа оғир касалликлар билан оғриган кишилардир. Бу алоҳида парвариш ва меҳр-оқибатни тақозо этади. Шунинг учун бўлим мудираси тиним нима билмайди. Гоҳ палаталарни айланиб, беморлар ҳолидан тез-тез хабар олади, гоҳ ўз хонасига кириб, кардиограммаларни қайта-қайта синчиклаб кўздан кечиради, ҳамшираларга йўл-йўриқлар беради.

Районда ўн битта участка амбулаторияси ишлаб турибди. Ана шу амбулаторияларда аниқланган оғир касалликлар район марказий касалхонасига юборилади. Чунки бу ерда малакали тиб қонуни сардорлари — бош врач Омар Халпаев, район касалхонаси қошидаги стационар хирурги Юрий Саломонович Олендерь, терапия бўлимининг мудири Клара Шомаханова ва бошқалар саломатлик постида доим хушёр. Биргина Клара Абдурашидовнанинг қўлида минглаб оғир беморлар бу ердан ўз дардига малҳам топиб чиққанлиги оддий бир врач аёл инсоний бурчи ва садоқатига ишончли далилдир.

— Бизга ёруғ дунёни шод айлаган,— деб ёзишади ўз хатларида «Дўрмон» совхози ишчилари П. Нурбоев, Э. Зияева. «Қибрай» алоқа бўлими ходимлари В. Прудеев ва З. Заитовалар,— «Ҳалоскоримиз Клара Абдурашидовнага ўз миннатдорчилигимизни қандай изҳор этишга ожизмиз. Раҳмат! Эл-юрт бахтига доим саломат бўлинглар!..»

Суратда: Оржоникидзе район марказий касалхонаси терапия бўлимининг мудираси К. А. Шомаханова бемор саломатлигини кўздан кечирмоқда.

Автор фотоси.

Бу йил эл севган шифокор республика кардиологи, профессор, Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари Карим Йўлдошевич Йўлдошев кафедрасида беш ойлик малака ошириш курсини ўтаб қайтди. Ана шунда мудирада янги фикр, режа туғилди. «Касалхонада янги кардиограмма бўлими очиш керак». Бу яхши фикр эди. Бош врач ҳам ана шу ҳақда олдиноқ ўйлаб кўйганини эшитган Клара Шомаханова ўзида йўқ қувониб кетди. Чунки янги бўлим очилса, ҳозир камчилик сезилаётган койкалар сони яна анчага ортади, беморларни эса, янги замонавий методлар асосида даволаш ва бу соҳада ажойиб самараларга эришиш имконияти туғилади. Ҳозир ана шу янги бўлимни очишга ҳозирлик кўрилаяпти. Бу ишга яна Клара Абдурашидовнанинг ўзи бош-қош.

Ҳ. НОСИРОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЛА-МАНШ КЎПРИГИ

БИР неча йил муқаддам Ла-Манш бўғози орқали ўтадиган сув ости йўлининг лойиҳаси тузила бошлаган эди. Аммо, Франция билан Англияни бир-бирига боғловчи бу йўл лойиҳаси «тўғри келмай қолди». Энди эса ҳар иккала мамлакатни кўприк билан боғлаш ғояси реклама қилинмоқда.

Шимолий денгизда нефть узатиш йўлларида махсус платформалар қурилган эди. Бу тажриба Ла-Манш кўпригини бунёд этишда қўл келади, дейишмоқда инженерлар. Ундан ташқари, кўприк ер ости йўлига нисбатан анча арзонга тушади.

* * *

ИНСОН астрономия билан тош асридаёқ, бундан 30—35 минг йиллар аввал шуғулланган. Ҳайвон суяклари ва тошлардаги белгилар, ғорлар деворидаги расмлар шундан далолат беради. Бундай дастлабки «илмий битиқ»ларда қадимги муаллифлар Ойнинг турли фаслларини белгилаганлар, ҳам кун ва тун ҳисобини олиб борганлар.

ПАНАМА канали атрофларида антиқа дарахт ўсади. Унинг шам шаклидаги мевалари бениҳоя сермойдир. Кўпгина оилалар бу меваларга пилик суқиб, кечалари ёқиб қўядилар. Бундай шам тўрт-беш соатлаб ёниши мумкин. Қолаверса, дуди ҳам йўқ.

КЎПЧИЛИК олимлар, жумладан, Гумбольд, Кювье, Келлер ва Литтре тўрт соатдан ортиқ ухламаганлар. Ҳаётининг сўнгги йилларида эса академик Павлов саксонга бориб қолганига қарамай соатлаб ишлаган.

Тўпловчи: А. ШЕРОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АКТУАЛ МАСАЛАЛАРИ, КОЛХОЗ ҚИШЛОҒИНИНГ КИШИЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ЯНГИ ФИЛЬМЛАРНИ ОБЛАСТЬ КИНОТЕАТРЛАРИНИНГ ЭКРАНЛАРИГА ЧИҚАРАДИ

ҚУВНОҚЛИКДА ЯШАНГ

Сценарий автори ва постановкачи-режиссёр — Леонид МИЛЛИОНШЧИКОВ.

Ролларда: Леонид КУРАВЛЕВ, Елена ДРАПЕКО, Владимир БАСОВ, Борис НОВИКОВ, Савелий КРАМАРОВ.

Кинокомедия колхоз механизаторининг ўзича ихтирочилиги, саҳий ва мўмин-қобил, гоҳида иши юришмай ноқулай аҳволга тушиб қолиши ҳақида ҳикоя қилади.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

ҒАЛЛАКОРЛАР

Сценарий автори ва постановкачи-режиссёр — Владимир ДЕНИСЕНКО.

Ролларда: Анатолий РУДАКОВ, Тамара ПЛАШЧЕНКО, Наталья АНДРЕЙЧЕНКО, Наталья НАУМ, Константин СТЕПАНКОВ.

Фильм бизнинг замондошларимиз — колхоз қишлоғининг кишилари бўлган механизатор-комбайнерларга бағишланган бўлиб, уларнинг ҳаёти, ҳосил учун, ҳар бир бошоқ учун олиб борган кураши ҳақида ҳикоя қилади.

АЛЕКСАНДР ДОВЖЕНКО НОМЛИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

ГРАЖДАНКА НИКАНОРОВА СИЗНИ КУТМОҚДА

Бу фильм колхоз қишлоғининг кишиларига бағишланган бўлиб, инсоннинг саҳовати, бахт излаш йўлидаги уринишлари ҳақида ҳикоя қилади. Фильм турли жанрлар — комедия, лирик драма, фарс асосида тайёрланган.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

Тошкент давлат автоинспекцияси имтиҳон бўлими коллективи шаҳар транспорти учун малакали ҳайдовчилар тайёрлаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Суратда: милиция майори Анвар Мадаминов бўлажак ҳайдовчилардан имтиҳон қабул қилаяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

МУЗЕЙГА АРМУҒОН

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи экспозициялари ноёб экспонатлар ҳисобига тобора бойиб бормоқда. Шу йилнинг ўзида музей фондига ўттиздан ортиқ ана шундай асарлар қўйилди.

Мазкур расмлар орасида П. П. Беньков, У. Тансиқбоев, Н. Г. Карахан каби машҳур мўйқалам усталари ижодига мансуб бўлган полотнолар ҳам бор. Атоқли рассом Н. В. Кашина яратган ва жуда машҳур бўлиб кетган «Самарқанд мадоннаси» асари музей экспозициясидан биринчи бор ўрин олди.

Фонддаги бу асарлар ижодий коллективлар томонидан музейга совға қилинди. Тошкент политехника институти архитектура факультети олимлари тортиқ этган расмлар ҳам эътиборни ўзига тортади. Булар И. С. Казаков, А. В. Николаев (Уста Мўмин), Н. Герасимов каби мўйқалам усталарининг йигирманчи йилларда яратган энг яхши асарларидан намуналардир.

ҲАМЗА ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАНАДИ

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий юбилейи биргина адабиётшуносларнигина эмас, балки кинематографчиларни ҳам турли фильм-яратишга ундамоқда. Таниқли кинорежиссёр Шуҳрат Аббосов ўзбек революционери, ўзбек совет адабиётининг асосчиси, шоир ва драматург Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийга бағишланган кўп серияли «Оловли йўллар» телевизион бадиий фильмини суратга олмоқда. Шу фильмнинг «Шоир қалби» деб номланган дастлабки тўрт сериясига нуқта қўйилди. Шу кунларда режиссёр «Ҳақиқат йўлида» деб аталган кейинги тўрт сериясини тугатиш арафасида. Бу серияларда Ҳамзанинг миллатчиларга, чор амалдорлари, маҳаллий бойлар, миллий буржуазияга қарши кураши акс эттирилади. Ҳамза ролини истеъдодли актёр Ўлмас Алихўжаев ўйнамоқда.

М. ЗАРИПОВ.

САНЪАТИМИЗ РАВНАҚИ УЧУН

Чинакам кадрлар ўчоғига айланган А. Н. Островский номидаги Тошкент Давлат театр ва рассомлик санъати институти кўпчиликка яхши таниш. Олий ўқув юртида таҳсил кўриб, мустақил ижодий меҳнат кучоғига йўл олган жонкуяр ёш санъаткорлар ташаббуси билан жойларда турли студия, ижодий коллективлар ташкил этилаётгани қувончли ҳолдир.

Институтни бу йил тугатган ёш қўғирчоқбоз — актёрлар группаси кўҳна Самарқандда ҳайрли ишга қўл урди. Улар шаҳар қўғирчоқ театрининг очиш ишига яқиндан бош қўшдилар.

Худди шу йўл билан институт талабалари кейинчалик Нукусда қорақалпоқ ёш томошабинлар театрини ташкил этадилар. Олий ўқув юртининг ўзида эса қорақалпоқ студияси иш бошлади.

Бу ерда уйғур студияси очилган эди. Студия Олмаотадаги уйғур музикали драма театри билан яқиндан ижодий алоқа боғлади.

Спорт

БУГУН ФИНАЛ

«Футбол-хоккей» ҳафталиги мукофоти учун ёшлар ўртасида ўтказилаётган Бутуниттифоқ турнири бугун ниҳоясига етади. Соврин учун майдонга Москва ва Украина командалари тушишади. Бу коллективлар ярим финал мусобақаларида ғалабага эришиб, финалга чиқишди. Агар пойтахт футболчилари Литва командасини осонликча 4:0 ҳисобида мағлубиятга учратган бўлса, Украина ва Белоруссия командалари ўйини ниҳоятда кескин ўтди ва асосий вақтда ҳисоб очилмади. Ғолибни аниқлаш учун 11 метрлик жарима тўплари тайинланди. Украин футболчилари 5:4 ҳисобида устун келдилар ва финалга чиқдилар.

●

КУЧЛИЛАР САФИДА

Дзю-до кураши бўйича СССР кубоги учун ўтказилган мусобақалар ниҳоясига етди. Мамлакатимизнинг энг кучли курашчилари Каунас шаҳрига тўпланиб, биллур соврин учун баҳслашдилар. Республикамиз вакиллари биринчи куни кучли Грузия командасига 1:5 ҳисобида ютқазиб қўйган бўлса-да, кейинги учрашувларда муваффақиятга эришдилар. Қирғизистон командасини 3:2, Туркманистон спортчилари эса 7:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар, сўнгги кун РСФСР командасига 1:4 ҳисобида ютқазган курашчиларимиз умумий бешинчи ўринни эгаллашди.

●

ДЕКАБРЬ ОЙИ МУСОБАҚАЛАРИ

Мана йилимизнинг сўнгги декабрь ойи ҳам бошланди. Бу ой гарчанд қиш фаслининг бошланиши бўлсада, аввалги ойларидагидек мусобақаларга бойдир. «Автомобилист» волейболчилари чемпионатга тараддудни якунлашмоқда. СССР биринчилигининг биринчи давра биринчи тури Тошкентда бўлади. Шунингдек, шу ойда аёллар командалари ўртасида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини учун анъанавий турнир ҳам бўлиб ўтади. Мамлакат чемпионатининг биринчи лигасида қатнашаётган «Университет» ва Ўзбекистон Давлат физкультура институти баскетболчилари, «Бинокор» хоккейчилари навбатдаги календарь ўйинларини ўтказадилар. Эртага эса самбочиларнинг мамлакат мутлоқ чемпионати бошланади. Кстово шаҳрида 3 кун давом этадиган бу биринчиликда республикамиз вакиллари ҳам иштирок этадилар. Декабрь ойида булардан ташқари акробатика, бокс, эркин кураш, спорт гимнастикаси, тоғ чанғи спорти, сузиш, камондан отиш, оғир атлетика, қиличбозлик, шахмат ва шашка турлари бўйича мусобақалар бўлади.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ЖАҲОННИНГ КЎПГИНА ТИЛЛАРИДА

ПАРИЖ, 29 ноябрь. (ТАСС). ЮНЕСКО хабар беради: Леонид Ильич Брежневнинг асарлари, унинг нутқлари 1978 йилнинг ўзидагина Қўшма Штатларда, ГФР, Япония, ГДР, Польша, Болгария, Финляндия, Швеция, Чехословакияда ва бошқа мамлакатларда таржима қилинди. Л. И. Брежнев асарларининг жами турли тилларда таржима қилинган салкам 100 нашри ЮНЕСКОда рўйхатга олинган.

Л. И. Брежневнинг «Ленин йўлидан», «СССРнинг ички сиёсати ва халқаро муносабатлари тўғрисида», «КПСС барча революцион ва тинчликсевар кучлар бирлиги учун курашмоқда», «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисида» деган асарлари унинг таржима қилинган асарлари орасида айниқса, диққатга сазовордир.

АФҒОН ХАЛҚИНИНГ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

ҚОБУЛ, 29 ноябрь. (ТАСС). Афғонистон Демократик Республикасининг революцион кенгаши ер ҳақидаги декретни тасдиқлади. Шу декретга биноан ер ислохоти ўтказилади.

АДР революцион кенгашининг раиси ва бош министри Нурмуҳаммад Тараки мажлис қатнашчилари ҳузурида гапириб, ислохотни ўтказиш жуда катта аҳамиятга молик воқеадир ва у афғон халқининг манфаатларига тўла-тўкис мос келади, деди. Революцион кенгашнинг ер ислохотини ўтказиш тўғрисидаги қарори Афғонистонда ҳар бир граждан меҳнати ва қобилиятига яраша ҳақ оладиган жамият қуриш йўлини очиб беради. Бу жамиятда одамни одам эксплуатация қилишига тамомила барҳам берилади.

Н. Тараки Афғонистон ички сиёсатининг баъзи масалаларига тўхталиб, революция душманлари ва ички реакция тамомила мағлубиятга учраганликларини айтди. Афғон халқига порлоқ келажак йўлини очиб берган Апрель революциясининг иши узил-кесил тантана қилди.

ЧССР. Шу беш йилликда «ТОС — Гостиварж» станоксозлик бирлашмаси маҳсулот чиқариш ҳажмини 75 процент кўпайтиради. Прагадаги бу корхонада тайёрланаётган дастгоҳлар халқаро бозорларда ҳам маълум ва машҳурдир. Бирлашма коллективи Кама автомобиль заводи ҳамда совет машинасозлигининг бошқа буюртмаларини аъло даражада бажарганлиги учун Халқлар Дўстлиги ордени билан тақдирланган. Суратда: корхонанинг тажриба цехида.

ЧТК—ТАСС фотоси.

МЕҲНАТКАШЛАР ҲИСОБИГА

ВЕНА, 30 ноябрь. (ТАСС мухбири). Австрия компартиясининг раиси Ф. Мури мамлакатни 1979 йилги давлат бюджети лойиҳасини каттиқ танқид қилди. У Венада сўзлаган нуткида ҳукумат иктисодий қийинчиликлардан кутулиш йўлини ҳамон меҳнаткашлар хамёнига тушишдан, барча молиявий машаккатларни уларнинг гарданига юклаб қўйишдан изламоқда. Солик системасини тубдан ислоҳ қилиш ва социал эҳтиёжларга, уй-жой ва мактаб қурилишига ажратиладиган маблағни кўпайтириш зарур. Шундай қилиш Австриянинг кўпчилик аҳолиси манфаатларига мос бўлур эди.

Янги бюджет лойиҳасининг муҳокамаси Австрия парламентида ниҳоясига етай деб қолди.

САҲРО ЧЕКИНМОҚДА

ДЕҲЛИ, 30 ноябрь. (ТАСС мухбири). Ҳиндистондаги Панжоб, Ражастон ва Харьяна штатларининг жуда катта территориясини ишғол қилиб турган Тар номли саҳрои азим аста-секин чекинмоқда. Кейинги йилларда ковжираб ётган қумлоқ ерларда тобора кўп яшил воҳалар пайдо бўла бошлади. Биканер ва бошқа шаҳарларнинг атрофлари кўкаламзор зонага айланди. Қадим замонлардан бери фақат қўйчилик билан шуғулланиб келган маҳаллий деҳқонлар мевали боғларни кўпайтирмоқдалар, буғдой ва сабзавот етиштирмоқдалар.

Инсоннинг саҳрога планли равишда бошлаган ҳужуми туфайли маҳаллий аҳолининг турмуш шароитларини ўзгартириш имкони туғилди. Бу ишга саҳрони тадқиқ этувчи Жодхпур марказий институтининг ходимлари салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Қум кўчишининг йўлини тўсиш учун сунъий тўсиқлар ўрнатилмоқда, турли-туман дарахт ва бута кўчатлари экилмоқда, тез ўсувчи ўтларнинг уруғлари сочилмоқда. Саҳродан юлиб олинган территорияда институт ходимлари артезиан қудуқлардан фойдаланиб, донли экинлар, мева ва сабзавот етиштирмоқдалар. Улар ўзлари орттирган тажрибани деҳқонларга ўргатмоқдалар. Саҳро «ҳужумини» жиловлаш программаси мамлакатнинг бошқа районларида ҳам муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Тар саҳроси билан жангда ирригация тобора катта роль ўйнамоқда. 450 километр узунликдаги Ражастон каналининг иккинчи навбати қуриб битказилмоқда. Каналдан сув оладиган ариқларнинг жами узунлиги 4 минг километрга, суғориладиган ер майдони эса 2 миллион гектарга боради.

Панжоб штатидаги Сатлеж дарёсида 915 километр узунликдаги бошқа бир суғориш каналини қуришга киришилди. Янги ирригация комплекслари экинзорларни анча кенгайтириш имконини беради, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришга. Тар саҳросининг қайноқ нафасини сезиб турган районлар аҳолисини иш билан яхши таъминлаш ва турмуш даражасини оширишга кўмаклашади.

И. КОЛГАНОВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 «Вақт». 9.45 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — Горнчилар, қаердасиз! 10.35— «Таваккалчилик стратегияси». Кўп серияли бадиий фильм, 3-серия. 11.45 — Фильм-концерт. 15.00 — Ҳужжатли фильм. 15.45 — Шахмат мактаби. 16.15 — Концерт. 17.15 — Москва ва москваликлар. 17.45 — Қувноқ стартлар. 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — Арфада О. Эрдели чалади. 19.50 — СССР Олий Совети депутатлари ҳикоя қиладилар. 20.05 — Музикали программа. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 22.35 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Торпедо».

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 18.00 — «Ёшлик». 18.30 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Иқтисод ва тежамкорлик. 19.15 «Ахборот». 19.30 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Пахтазор — мардлар майдони. 22.15 — Бир йилнинг тўққиз куни. Бадиий фильм.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/XII да **Травиата**, 2/XII да **Севги ҳақида қисса.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/XII да **Тирик мурда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/XII да **Олифта.**

Тошкент ёғ-мой комбинати коллективи комбинатнинг кекса ходими А. С. Одиловга акаси **Мирфозил ОДИЛОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 32533; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 07944. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Д—2534.